

CALL Vadovėlj

Šis projektas yra finansuojamas iš Europos Sąjungos fondų. Tai publikacija, kuri atspindi tik autorių požiūrius, Komisija nėra atsakinga už informacijos turinį.

Turinys

APIE CALL VADOVĖLĮ	3
E-mokymo kursai mokytojams	4
CALL medžiagos/užduočių tipai	6
Internetiniai pokalbiai	8
Kaip pakeisti analogišką medžiagą skaitmenine	25
Kaip nukopijuoti VHS į DVD	30
Užsienio kalbos mokymas klausos sutrikimų turintiems mokiniams.	32
Regos negalią turintys mokiniai ir mokomosios medžiagos prieinamumas	34
Vartotojo prietaisai	35
Bendrieji patarimai, kuriant prieinamus interneto tinklapius	36
Kaip paruošti savo pratimus kompiuteriais	40
Kaip paruošti pratimus popieriuje	49
Kalbos mokymasis kompiuterių pagalba ir orientuotas mokymasis į užduotį	51
Užduotimi paremtas pavyzdys “Jungiame kištuką”	54

APIE CALL VADOVĖLĮ

Vadovėlis buvo paruoštas tarp 2002-2004 metais, kurį kūrė BP-BLTM projektų komandos. Visą medžiagą atnaujino ir papildė POOLS projekto komanda 2005-2007 m.

Vadovėlio turinį atnaujino 2010 metais POOLS-2 projekto komanda, tai Naujovių perkėlimo projektas, išsirutuliojęs iš pirmojo POOLS projekto. Vadovėlio medžiaga bus naudojama kitame Naujovių perkėlimo projekte POOLS-M, kuris orientuojasi į kalbos mokymo metodus, nors viena iš pools-m komandų – Taikomųjų mokslų universitetas pietų Šveicarijoje (SUPSI) dirbo prie kalbos ir turinio redagavimo, pateikė siūlymų POOLS-2 projektų komandoms.

Ižanga. Kalbos mokymasis kompiuterių pagalba

CALL (Kalbos mokymasis kompiuterių pagalba) dažnai yra laikomas kalbos mokymo metodu, tačiau tai nėra teisinga. Tradicinėje CALL metodologijoje mokymas su kompiuteriais buvo paremtas bihevioristiniu požiūriu – “programiniu mokymu”, kur kompiuteriu patikrinamas mokinio indėlis ir yra gaunamas grįžtamas ryšys (apdovanojimas?), gaunamas atlikus tinkamą pratimą. Moderniame CALL akcentuojamas bendravimas ir užduotys.

Kompiuterio vaidmuo CALL’e pasikeitė nuo “indėlio-kontrolės-grįžtamojo ryšio” sekos į bendravimo vadovavimo, tekstų, audio ir video peržiūras. Kai kurie žmonės gali manyti, kad DVD grotuvas realybėje ir yra kompiuteris. Ateities buities prietaisai integruos ir atstos video, televiziją, audio, telefoną, grafikos, teksto, interneto jungtis, kaip jau dabar galime aptikti naujos kartos mobiliuosiuose telefonuose.

Kaip mes galėtume CALL panaudoti mokymui, pvz. ne taip plačiai vartojamoms ir mokomoms kalboms? Pradinėje stadijoje, žinoma, mokiniai neturėtų atsisėsti prie kompiuterių. Iš pradžių mokiniai turėtų įprastai mokytis kalbos ir kartais mokytis ją besinaudodami kompiuteriais.

Planuojant darbą su CALL yra svarbu suprasti, kaip kalba yra mokoma; kalbos mokymasis yra kognityvinis procesas, dažniausiai tai yra mokinio indėlis į kalbos mokymosi procesą. Tai, ko yra išmokstama, yra šio proceso rezultatas, tai nėra vien paaiškinimai, taisyklės ir klausimai, kuriuos užduoda mokytojas ar kompiuteris. Kalbos įsisavinimas yra paremtas mokinio žiniomis, kurios yra vėliau suvedamos į vientisą sistemą. Kalbos žinios ne tik užrašomos, dažniau jos yra konstruojamos.

Vienas iš didžiausių baimių, kai kalbame apie CALL ir distancinį/internetinį mokymąsi yra socialinis aspektas. Kai bedraujama per kompiuterį, visada trūksta socialinių santykių. Tačiau keletas EUROCALL konferencijų įrodė priešingą teoriją, kad distancinis mokymas iš tikrųjų vystė stiprų socialinės bedruomenės jausmą. (Pvz. “Distancinio mokytojo vienišumas: socialinio būvio vaidmuo internetinėje klasėje, Tammelin Maija, Helsinkio ekonomikos mokykla, Suomija ir dar vienas pristatymas “Aktyvios kalbos ugdymas per MOO”, Lesley Shield, Atviras universitetas, Jungtinė Karalystė).

CALL siūlo kalbos mokytojams ir mokiniams eilę pratimų, jei jie yra kruopščiai planuojami, kaip dalis pedagoginio darbo, be abejojės, padeda mokytis kalbą.

E-mokymo kursai mokytojams

CALL (Kalbos mokymasis kompiuterių pagalba) yra galimybė sukurti patrauklias ir gyvas kalbos mokymo klases, tačiau reikia, kad kalbos mokytojas taptų išsilavinęs kompiuterių srityje. 1993 m. CALICO metiniame simpoziume, kuris vyko William'o ir Mary koledže Williamsburge, rektorius dalyvius sutiko šiais žodžiais: "Kompiuteriai niekada neatstos mokytojų, bet mokytojai, kurie jais naudojami atstos tuos, kurie nesinaudoja".

Žemiau jūs rasite daug institucijų, kurios siūlo mokytojams lavinti kompiuterių žinias:

ECDL-F Ltd. (Europos Kompiuterių Fondas) – tai organizacija, kuri vysto ir tiekia įvairiausio lygio sertifikuotas programas visiems suinteresuotiems darbu su kompiuteriais.

Viena iš pagrindinių ir svarbiausių sertifikuotų programų yra ECD/ICDL. Tai yra kursas, kuris talpina pagrindinius IT aspektus ir koncentruojasi į svarbiausių IT įgūdžių vystymą, taip pat ir patikimumą, pritaikymą skirtingose programinės įrangos aplinkose.

ECDL-F – tai organizacija, kuri pasiruošusi patenkinti kiekvieno poreikius. Jei jūs esate pradedantis, pasirinkite kursą pradedančiojo lygiu (Equalskills ar e-Citizen). Jei norite pagerinti savo turimas žinias, peržiūrėkite sudėtingesnių ar specializuotų kursų sąrašus (ECDL išplėstinis, ECDL kompiuteriu paremtas dizainas (ECDL CAD), ECDL sertifikuotas profesionalų mokymas (ECDL CTP)). Jei jūs at jūsų pažystami turi specialiųjų poreikių, aplankykite ECDL <http://www.ecdl.com/main/index.php> ir išstudijuokite informaciją apie ECDL žmonėms, turintiems negalią (ECDL PD).

Dar viena rekomenduotina galimybė įgyti ar pagerinti IT įgūdžius, taip pat ir gauti naudingų žinių – tai pasinaudoti informacijos ir komunikacijos technologijomis kalbų klasėse, apsilankant tinklapyje <http://www.languages-ict.org.uk>. Čia jūs rasite informaciją bei patarimus, kaip integruoti vaizdo demonstravimo, skaitmeninį audio, skaitmeninės kameros, video, elektroninio bendravimo, multimedijos, power point, excel ir kt. IT aspektus kalbų pamokose.

www.ict4lt.org/en/index.htm siūlo 4 modulius, kurių tikslas pateikti kalbų mokytojams skirtingų įgūdžių panaudojimą ICT mokantis kalbų.

Pirmasis modulis, kuris orientuojasi į pagrindinio lygio žinias ir įgūdžius, pristato savo naudotojams naujas technologijas, jų privalumus mokant ir mokantis kalbos, kompiuterio kietąjį diską, su kuriuo kalbos mokytojas turi susipažinti, tekstinius įrankius ir kaip jais naudotis, Internetą ir CALL.

Modulis 2 (vidutinio lygio) tiekia informaciją apie CALL metodiką (kaip naudotis multimedija, www šaltinius internete ar neprisijungus prie interneto) ir atitinkančias programas moderniai užsienio kalbų klasei.

Išplėstinio kurso kalbų mokytojams siūlomas Modulis 3. Jame įtraukti tokie aspektai, kaip CALL programinė įranga, skirta dizainui, www puslapio kūrimui, humaniškomis kalbos technologijoms, suteikianti galimybę vystyti specialiuosius vadybos įgūdžius, kurie yra reikalingi vystant multimedinį kalbų centrą.

Modulis 4 – vertinimas kompiuterių pagalba (CAA) yra ir iššūkis ir puiki galimybė sudominti ir palengvinti mokytojo gyvenimą.

Jeigu jūs domitės Europos kalbų mokymo paslaugomis mokytojams ir instruktoriams (antrajai užsienio kalbai), šis tinklapis kaip tik jums: www.solki.iyu.fi/tallent. Modulį sudarė ekspertai iš vienuolikos Europos universitetų, jame rasite pagrindines žinias apie ICT ir kal-

bos mokymą, taip ir patarimus, kaip integruoti ICT į kalbos mokymo procesą.

<http://www.well.ac.uk> yra žinomas, kaip puiki vieta tiems kalbų mokytojams, kurie labai nori sužinoti ir išmokti daugiau apie WWW, įgalinti jo privalumus į kalbos mokymosi ir mokymo procesą.

Rekomenduojame apsilankyti LANCELOT projekto tinklapį: <http://www.lancelotschool.com>
LANCELOT mokykla GmbH– LAN (trumpinys žodžio “language” – kalbos) mokymasis CER (certified – sertifikuotas) gyvas internetinis mokytojas – tai virtualus mokytojų mokymo centras ir dalis ES finansuojamo projekto.

CALL medžiagos/užduočių tipai

Nuotykių žaidimai

Nuotykių žaidimai arba vaidybiniai pratimai yra kuriami kompiuteriu, kai naudotojui pristatoma situacija, kurią jis privalo išspręsti. Naudotojas turi pasirinkti, kaip elgtis, įdiegti tekstą kaip rezultatą, kalbą (kalbos atpažinimo programinė įranga), paspaudžiant pasirinkamąjį atsakymą. Pasirinkimas lemia rezultatą, tai yra grįžtamasis ryšys.

Nuotykių žaidimai gali būti pramoginiai, jie yra kuriami kalbos besimokačiam, gaila, bet tik keletas žaidimų yra skirtų mažiau populiarioms kalboms. Patrauklus pavyzdys būtų besimokačiam portugalų kalbos - "Uma Aventura na União Europeia", kurį sukūrė ponía Teresa Pacheco, ESES mokytoja, dirbanti Escola Superior de Educação de Santarém mokykloje. Čia jūs rasite nuorodą: <http://nonio.eses.pt/asp/europa/index.htm>

Jei jūs norėtumėte patys sukurti nuotykių žaidimą, mes patariame jums išbandyti Quandary programinę įrangą, kurią rasite: <http://www.halfbakedsoftware.com>

Blogai (internetiai LOGai)

Terminas blogas yra išvestas iš weblog ir reiškia tinklapį, kuris yra reguliariai atnaujinamas. Jie organizuojami tokia tvarka: naujausia informacija visada atsiranda blogo viršuje. Žmonės, kurie kuria blogus, yra vadinami blogeriais, rašymas blogams vadinamas blogging'u.

Blogai turi tipiskų bruožų, kurie gerina ir efektyvina publikavimą internete.

Blogus nemokamai galima kurti šiuose tinklapiuose: www.wordpress.com www.blogger.com, www.blog.de, <http://int.blog.com> pan. Sukurti blogą Jums tereikės tik kelių žingsnelių, sekant instrukcijas. Jums reikės nuspręsti ar blogą atnaujinti galės vienas ar keli žmonės.

Kiekviename bloge gali būti įvairių kategorijų, kurias galima atsidaryti vien tik paspaudus pelę.

Kiekviena pozicija turi pavadinimą, laiko nuorodą, taigi skaitytojas žino, apie ką ji, kada tiksliai buvo parašyta. Ji automatiškai archyvuojama. Taisyti taip pat galima, ieškant kalendoriuje įrašo, tai yra dar viena blogo savybė.

Publikuoti lengva, nes blogai turi modelius, blogeriams nereikia jokių techninių įgūdžių. Paspaudus žodį "Komentuoti" po įrašais, skaitytojas gali užrašyti savo nuomonę sekančiame langelyje.

Blogai ne tik tekstiniai dokumentai, juose gali būti visų rūšių nuorodų, grafikų, pristatymų, dinaminių elektroninių lentelių. Jos pagyvina blogus, ypač naudingos kalbos mokytojams, kuriuose yra audio ir video dokumentų.

Jei prieinama RSS paslauga, skaitytojai gali prisijungti prie blogo, jiems automatiškai bus pranešta, jei buvo atlikti kokie nors pakeitimai.

Jei blogas turi Permalink savybę, t.y. nuolatinį URL, kuris leidžia specialiam įrašui atsirasti ne puslapio viršuje, o archyve, jis išsaugomas kaip mėgstamiausias.

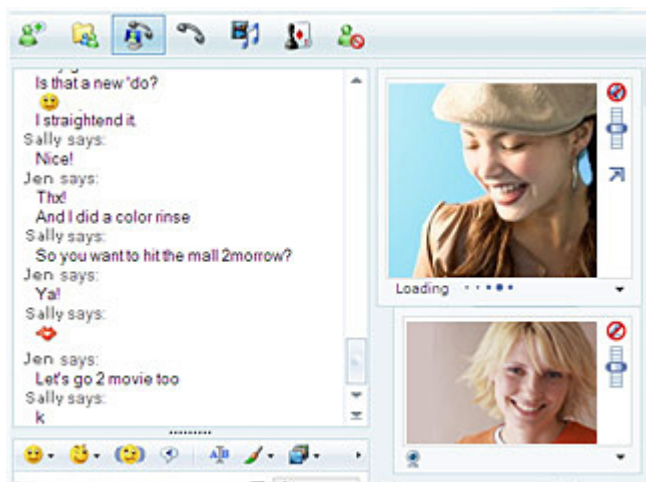
Visos šios savybės rodo blogo naudą kalbos mokymosi aplinkai, kaip tarpininkas, kuris vysto skaitymo, rašymo ir bendravimo įgūdžius.

Kaip kalbos mokytojas, Jūs galite pradėti vykdyti klasės blogą, kuris Jums leis:

- Vykdyti internetinius tekstų skaitymus su mokiniais
- Pateikti mokiniams papildomos medžiagos (audio ir video klipus, paveikslėlius, lenteles ir pan.)
- Nurodyti mokiniams svarbius internetinius puslapius, kuriais naudodamiesi mokiniai rastų svarbios informacijos
- Pateikti instrukcijas, paskirti užduotis
- Organizuoti praktinius rašinius (visai klasei)
- Pateikti mokytojų grįžtamąjį ryšį
- Įkvėpti mokinių diskusijas
- Skatinti įsivertinimą, pagalbą mokiniams
- Organizuoti projektinę veiklą, pateikti dokumentus su būsima veikla ir progresu
- Eksperimentuoti ir rasti daugiau blogų panaudojimo galimybių

Internetiniai pokalbiai

Pokalbių svetainės gali būti puiki galimybė mokytis kalbos. Vartotojas susitinka su kitais besimokančiais internete ir gali bendrauti su jais per tekstus, kalbėjimą ir vaizdo įrašus. Kiekvienas vartotojas gali lengvai prisijungti prie pokalbio, tačiau sunkiau yra susirasti pokalbio draugų, kartais žmonės jaučiasi vieniši, nes yra vieninteliai pokalbių svetainės lankytojai. Pagrindinės problemos pokalbiuose yra turinys, sunkumai organizuoti pokalbius tarp mažiau populiarių kalbų. Nors, kai yra derinamos užduotys, tinkančios tam tikroms mokinių grupėms (pagal amžių, pomėgius ir pan.) pokalbiai gali būti puiki vieta bendravimui, užduočių atlikimui.

Dažniausiai naudojama pokalbių programa yra Microsoft Messenger. Ją parsisiūsti ir gauti daugiau informacijos galite: <http://get.live.com/messenger/overview>

Microsoft Messenger turi daug naudingų savybių, tokių kaip:

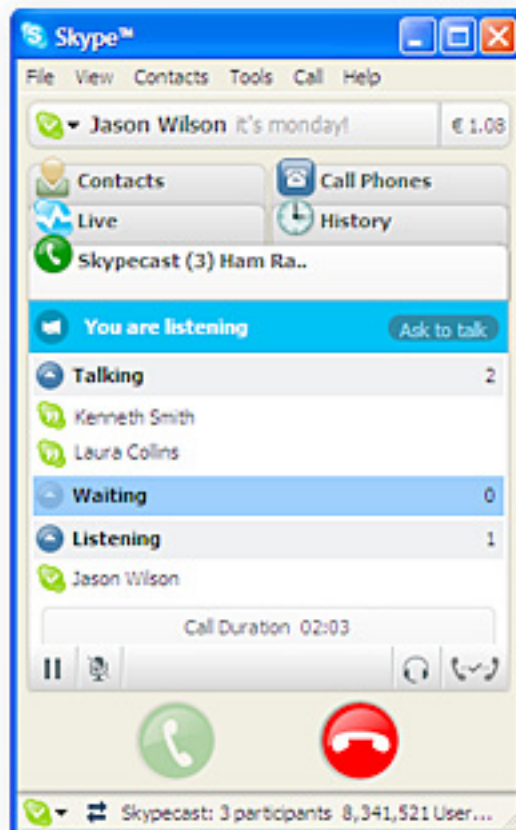
Skambučiai į personalinį kompiuterį

Video pokalbius

Dokumentų apsikeitimus

Adresų knygą

Dar viena pokalbių paslauga yra Skype: www.skype.com. Skypas leidžia vartotojams tapti internetinės bendruomenės nariais, bendrauti su 100 narių vienu metu. Skypas turi katalogą, kuris leidžia talpinti kalbos mokymosi pokalbius, juos jūs galite kurti ir patys.

Susirasti užsieniečių draugų galima Babbel.com svetainėje. Čia galima rasti besimokančius kalbos iš daugiau kaip 700,000 registruotų vartotojų iš maždaug 200 šalių : <http://www.babbel.com/go/friendsabroad>

Praleistų žodžių pratimai

Praleistų žodžių pratimai yra panašūs į įrašykite žodžius pratimus. Toks pratimas lengvai, per kelias minutes gali būti sukurtas su programine įranga "Hot Potatoes"¹.

Komentavimas/elektroninių tekstų/rašinių/pratimų taisymas

Kai mokinys pateikia elektroninį tekstą, pasenusi yra maniera, jį atsispausdinti ir ištaisyti jį raudonu rašalu. Mokinį žymiai geriau veikia, jei mokytojas įterpia pasiūlymus tekste, naudodamasis Word programa ar kitomis panašiomis programomis. Pavyzdį, kaip komentuoti tekstus galite rasti:

<http://www.cict.co.uk/software/markin/index.htm> . Šią programą galima pritaikyti bet kuriai kalbai.

Kryžiažodžiai

Kryžiažodžiai yra labai populiarūs tarp mokinių ir kai jie yra kuriami iš to žodyno, su kuriuo mokiniai dirbo pastarąsias pamokas, tai yra puikus įrankis, patikrinti jų žinias. Šios užduotys lengvai, per kelias minutes yra sukuriamos su programine įranga "Hot Potatoes" .Su Hot Potatoes mokiniai netgi gali sukurti užduotis vienas kitam.

¹ Programa yra nemokama, kai naudojama išjungus interneto: <http://hotpot.uvic.ca/>

Treniruojamieji pratimai

Treniruojamieji pratimai yra dažnai laikomi nuobodžia veikla, kuri paprastai “užmuša” norą mokytis. Kompiuteriai gali tokioje situacijoje pakeisti senoviškus pratimus, tai gali būti ar tekstas ar kalba, įrašyta su kompiuterio mikrofonu.

Elektroniniai žodynai

Elektroniniai žodynai yra labai naudingi besimokantiems mažiau populiarių kalbų. Internetu galima rasti keletą pavyzdžių nemokamų žodynų. Išbandykite adresu <http://www.dictionaries.com> ar dar geriau, pašokite internetinių žodynų Google sistemoje (geriau dėl to, nes naujos paslaugos nuolat yra atnaujinamos).

Elektroniniai portfeliai

Elektroninis portfelis, dar žinomas kaip el-portfelis, e-folio ar skaitmeninis portfelis yra darbų rinkinys diske, mokinio tinklapyje, kuriame mokinys pristato savo atliktus darbus. Kai kurie darbai gali būti neužbaigti, rodomi, kaip vykdomas progresas.

Mokymesi portfelis informuoja apie mokinio asmeninius darbus, pasiekimus ir mokymosi dokumentus. Portfelių yra įvairių: pradedant nuo mokymosi logų iki išplėstų pasiekimų įrodymų. Portfeliai yra naudojami įvairiems tikslams: patirties akreditacijai, ieškant darbo, nuolatiniam profesiniam vystymuisi, kompetencijų įvertinimui.

Pedagoginis portfelio tikslas – mokinys taps atsakingas už savo mokymosi pasiekimus, tai mokiniui padės pasirinkti tinkamas veiklas, gerinančias mokymąsi. Portfelis gali būti naudojamas vertinant mokinius. Paskaitykite Tim Caudery straipsnį, kuriame autorius kalba apie portfelio vertinimą:

<http://inet.dpb.dpu.dk/infodok/sprogforum/Espr11/caudery.html>

Blogai (žiūrėkite skyrelyje “Blogai”) taip pat gali atstoti portfelių. Siūloma nemokama programa, kuri gali atlikti portfolio funkcijas, pvz. OSP <http://www.osportfolio.org/> ir Confolio: <http://www.confolio.org/wiki/Introduction/Main>

Portfelio šablonų rinkinį gali parsisiųsti iš: <http://www.coe.iup.edu/pttut/Portfolios.html>

Taip pat Moodle kurso vadybos sistema <http://moodle.org/> gali būti naudojama portfeliui.

Užpildyti trūkstamas vietas

Vartotojas dirba su tekstu, kuriame trūksta kelių žodžių, jis turi rasti tinkamus žodžius, juos įrašyti į tekstą. Tokio tipo pratimai gali būti lengvai kuriami su programa “Hot Potatoes”².

Raskite atsakymus

Mokiniui yra pateikiamas klausimas, kurį reikia rasti dokumente, vaizdo ar garso įrašė, internete, CD-Rome, DVD and pan. Atsakymai gali būti pateikiami skirtingais būdais. Kai pratimas “Raskite atsakymus” tampa sudėtingesnis, jis iš tiesų tampa Webquest veikla.

Raskite teisingą seką (išmėtyti sakiniai)

Šiame pratime sakiniai ar pasakojimas yra sukarpomai, kad mokinys atkurtų pasakojimo seką. Tokius pratimus lengva sukurti su “Hot Potatoes”.

Gramatika

Egzistuoja tik keletas gramatikos programų, skirtų mokytis mažiau populiarioms kalboms, kurių turinį dažniausiai sudaro knyginiai tekstai. Šiuo metu labiausiai rekomenduojamas tinklapis yra VISL: <http://visl.sdu.dk/> VISL yra trumpinys žodžių "Visual Interactive Syntax Learning" ("Vizualinis interaktyvus sintaksės mokymas"), tai tyrimų ir vystymo projektas, kurį vykdo Kalbų ir komunikacijos Institutas (ISK), pietų Danijos universitete (SDU), Odense. Nuo 1996 rugsėjo dėstytojai su studentais kuria ir vykdo gramatikos pratimus, paremtus internetu, skirtus mokymuisi ir tyrimams.

Projekto pradžioje buvo įtrauktos keturios kalbos: anglų, prancūzų, vokiečių ir portugalų. Vėliau daugiau kalbų buvo įtraukta į projektą.

Iš VISL galima pasinaudoti:

Gramatikos analizėmis (išanalizuoti sakiniai ir automatiniai gramatiniai nagrinėjimai)

Žaidimais & kvizais (žodžių klasių tikrinimas ir kiti gramatiniai dalykai)

Visumos paieškoms (prieiga prie BNC ir kitų kalbų visumos)

Automatiniais vertimais

Jeigu jūs prisijungsite per VISL, jūsų bus klausiama: "Kuriuo VISL įrankiu Jūs norite naudotis?" Kiekvienoje kalboje jūs rasite įvairius pasirinkimus, kurie jums bus svarbūs.

Svarbūs žodžiai

Šie pratimai ar veikla yra iš tiesų labai svarbi besimokačiam kalbų. Tekste svarbūs žodžiai ir kultūriniai užrašai gali būti siejami su tinkamais paaiškinimais ir vertimais. Svarbių žodžių užduotys gali būti kuriamos su bet kuria WORD programa.

Vienas iš svarbių žodžių pratimų pavyzdys yra tinklapis, kuriame visi žodžiai siejami su kitais internetiniais žodynais. Sukurti tokio tipo tinklapį, jūs galite naudotis Text Blender'iu, tai yra programa, kuri konvertuoja bet kokią tekstą į HTML dokumentą, kur visi žodžiai automatiškai siejami su internetiniais žodynais, tai reiškia, kad mokinys turi tik paspausti ant reikiamo žodžio, jis iš karto gauna vertimą. Text Blender'is verčia ir vaizdo bei garso įrašus.

Viskas, ko reikia konvertuoti tekstą, yra parašyti antraštę, tada bus trumpa instrukcija, galiausiai reikia nukopijuoti tekstą, paspausti "Export". Šią programą rasite <http://www.languages.dk/tools>

Klausymo pratimai

Šiurpalaikiniai kompiuteriai atstoja magnetofonus. Klausymo pratimai dažnai yra derinami su alternatyvių pasirinkimų pratimais, jų metu tikrinama, ar mokiniai suvokė kontekstą.

Atrinkti žodžius, sakinius ar paveikslėlius

Tokia veikla yra naudinga dėl kelių priežasčių ir dėl žodžių mokymosi, kur mokinys susieja žodžius su paveikslėliu. Tokio tipo pratimus lengva padaryti su programine įranga "Hot Potatoes" ².

² Programa yra nemokama, kai naudojama iš interneto: <http://hotpot.uvic.ca/>

Alternatyvių pasirinkimų pratimai

Tokio tipo pratimai yra naudingi, kai greitai reikia patikrinti mokinių turinio supratimą ar informaciją iš garso, vaizdo įrašų, tekstų, pan. Tokie pratimai lengvai gali būti kuriami su "Hot Potatoes".

Tinklaidės

Tinklaidžių metodas – tai multimedijos dokumentų platinimas internete „RSS“ ar „Atom syndications“ formatais. Tai leidžia vartotojams parsisiusti failus į bet kurį asmeninį kompiuterį ar mobilųjį įrenginį, pvz. į Apple i-Pod'ą (<http://www.apple.com>). Yra ir kitų būdų pateikti multimediją internete, bet tinklaidės turi savo specifiką. Viena iš jų yra jos naudojimo sindikacija, tai reiškia, kad žmonės gali užsisakyti svetainėje, kuri gamina tinklaides, jie taip pat automatiškai informuojami, kai galima naudotis nauja tinklaida.

Dar viena naudinga tinklaidžių savybė yra MPEG3 standartas, kuris leidžia naudoti tinklaidėmis įvairiais įrenginiais. Egzistuoja nemokama ir komercinė programinė įranga, kuriant tinklaides, taigi jūs patys galite pasirinkti, kaip ši technologija bus taikoma jūsų mokymo aplinkoje.

Kai įvairi multimedijos medžiaga yra talpinama internete (garso ir vaizdo įrašai), tai yra vadinama vaizdo rinkmenomis. Ši sistema veikia truputį sudėtingiau nei tinklaidės, bet ne per daugiausiai.

Daugybė žmonių naudoja tinklaides bei vaizdo rinkmenas savo mokymo aplinkai pajvairinti.

Multimedijos naudojimas pamokose, be abejo reiškia, kad bus naudojimas ir CALL (kalbos mokymas(-is) su kompiuteriais). MP3 grotuvų naudojimas, leidžia įrašyti mokinių kalbas (panašiai gali veikti i-Pod'ai ar Griffin iTalk mikrofonai), įjungus įrašą, galima vertinti mokinių grupės veiklą.

BBC turi du tinklaidžių pavyzdžius, skirtus mokytis airių kalbą:

http://www.bbc.co.uk/scotland/alba/foghlam/learngaelic/an_litir_bheag/index.shtml
ir

<http://www.bbc.co.uk/scotland/alba/foghlam/learngaelic/litir/index.shtml>

Tai yra radio programos MP3 formatu, turinčios pdf transkripciją, kuri rodo užrašus ir komentarus.

Čia jūs galite rasti keletą nuorodų į tinklaides ir straipsnius apie vaizdo rinkmenas, kurios yra pools tinklapyje: www.languages.dk ar pools blogas: <http://www.weblogs.uhi.ac.uk/pools/?p=59>

Taip pat žiūrėkite: <http://en.wikipedia.org/wiki/Podcasting>

RSS

RSS yra formatų šeima internetiniam duomenų rinkimui iš naujientinklių (angl. news websites) ir tinklaraščių (angl. weblogs).

RSS turinio vartotojai naudojami programomis, vadinamomis "readers" ar "aggregators": vartotojas užsiregistruoja, kad galėtų atnaujinti nuorodą skaitytojams; skaitytojas gali patikrinti vartotojo nuododą ar joje yra pakeitimų, jeigu taip, susiranda nauja informacija. Tokios paslaugos pavyzdžius galima parsisiųsti iš: "FeedReader 3.07" <http://www.feedreader.com>

Programos žinomos kaip reader'iai ar aggregator'iai leidžia patinkrinti atnaujinimų paslaugų sąrašus ir parodyti atnaujintus straipsnius. Labiausiai paplitusi paslauga – rasti pagrindinius tinklapius per paieškos sistemas. Kai kurie tinklapiai leidžia vartotojams pasirinkti tarp RSS ar Atom formatuojamų tinklapių, kai kurie yra tik RSS ar Atom formatais.

RSS programos yra prieinamos įvairiose operacinėse sistemose. "Reader'iai" ir "aggregator'iai" yra paprastai atskiros programos ar esamų programų plėtiniai, tokie kaip tinklapių naršyklės bei el-laiškų skaitymo paslaugos. Daugelis naršyklių integruoja RSS pagalbą. Yra tiekiamos paslaugos, kai RSS galima konvertuoti į keletą naudojamų tinklų, kuriuos galima paleisti per tokias programines įrangas kaip Mozilla Thunderbird ar Forté Agent.

Web-based skaitytuvams ir naujienų kaupykloms, pvz. NewsGator Online nereikia jokios programinės įrangos ir padarytus vartotojo "kanalus" galima rasti interneto prieigoje. Kai kurios naujienų kaupyklos derina jau egzistuojančias tinklo naujienas su naujomis, pvz. imant visas naujienas apie futbolą keliuose sporto kanaluose, bus suteikta ir pati naujausia informacija. Taip pat yra paieškos sistemos turinys skelbiamas per interneto teikinius tokius kaip Bloglines.

Tinklapiai, Web kanalai (RSS ir Atom) paprastai yra susiję su žodžiu "Prenumeruoti", oranžiniu stačiakampiu arba su laiškais. Daug naujienų kaupyklų, pavyzdžiui, My Yahoo [1] skelbia prenumeratą tinklapiuose, kad supaprastintų naujienų atnaujinimo procesą.

Ištraukos iš Wikipedia <http://en.wikipedia.org/wiki/RSS>

Simuliacijos

Elektroninės ar internetinės simuliacijos skiriasi nuo vaidybinių situacijų, nes jos yra tikros, o vaidybinėse situacijose mokiniai turi kažką suvaidinti. Elektronines simuliacijas galima organizuoti per el-laiškus, mobiliųjų telefonų SMS, pokalbių svetaines ir pan. Elektroninės simu-

liacijos privalumas tas, jog skirtingų šalių dalyviai turi galimybę joje dalyvauti. Pažangiosios simuliacijos trūkumas yra aukšto lygio darbo kompiuteriu įgūdžiai. Pavyzdys: Streikas yra pavyzdys tinkamas simuliacijai vidutinio ir pažengusio lygio mokiniams. Šioje simuliacijoje mokiniai turės individualias „roles“. Simuliacija vyksta ADAMENT (mašinos veikia) gamykloje, kai konfliktuojančios pusės sukelia streiką.

Scenarijus yra toks: vienas iš elektrikų, kuris nuolat vėluoja į darbą, yra atleidžiamas po ginčo su brigadininku. Dirbtuvių meistras kviečia susirinkimą, kuriame darbininkai nutaria streikuoti. Jie teigia, kad įrenginiai yra devyniolikto amžiaus, apskritai jie dirba labai blogomis sąlygomis.

Jie taip pat teigia, kad elektrikas tapo brigadininko auka dėl dažnų konfliktų, susijusių su įrenginiais. Nė viena iš pusių nenusileidžia nė per colį, tuo tarpu ADAMENT spaudžia vienas klientas, kuriam skubiai reikia pateikti užsakymą. Klientas gąsdina pateikti užsakymą kitai kompanijai...

Mokiniai skirstomi į dvi grupes pagal savo roles. Pirmoji grupė – darbdavys, vadybininkai, brigadininkai ir pan. Antroji grupė – dirbtuvių meistras, elektrikas, įvairūs darbininkai. Kiekviena grupė gali organizuoti internetinius susitikimus. Mokytojo/organizatoriaus pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad simuliacija būtų „gyva“, pvz. jei reikia jis/ji gali nusiųsti el-laišką vadybininkams nuo jų kliento ar nusiųsti darbdaviams laišką nuo verslo asociacijos atstovų, teigiantį, kad streikas yra nelegalus ir turi baigtis. Simuliacija užbaigiama, kai dvi šalys randa bendrą sprendimą.

Miesto planavimas: kita internetinė simuliacija. Ši simuliacija klasėje vykdoma taip pat klasę suskirsčius į dvi grupes. Grupė A yra miesto planuotojai, jie turi užduotį – paruošti siūlymų planą statyti naują kaimyninį miestelį šalia Odense fjordo. Grupė B yra ekologai, kurie norėtų šią teritoriją išsaugoti kaip natūralų rezervatą, nors jiems reikia pripažinti, kad apskritai miestelio reikia. Kiekviena grupė turi savo internetines sesijas su mokytoju, kur jie ruošia pasiūlymus kitai grupei. Kai jau šie pasiūlymai yra parengti, jie kviečia kitą grupę dalyvauti internetinėje konferencijoje, jos metu (greičiausiai konferencijų bus keletas), mokiniai derasi ir pateikia pasiūlymus, naudodamiesi tiek garso, tiek elektroninės lentos sistemomis.

Socialinių tinklų svetainės

Socialiniai tinklai turi tikslą – sukurti ir atspindėti socialinius žmonių santykius, pvz. kas dalijasi tomis pačiomis vertybėmis ar/ir veiklomis. Socialinių tinklų paslauga dažniausiai susideda iš kiekvieno vartotojo prisistatymo (dažnai profilio), jo/jos socialinių tinklų, įvairių papildomų nuorodų. Dažnas socialinis tinklas yra internetinis ir siūlo vartotojui priemones sąveikauti internete, pvz. el-laiškais ar nuolatiniais susirašinėjimais. Nors internetinės bedruomenės paslaugos kartais yra laikomos platesnės reikšmės, kur individuali socialinė veikla dažnai išauga į grupines veiklas. Socialiniai tinklai leidžia vartotojams dalintis mintimis, veiklomis, įvykiais, požiūriais per individualius tinklus.

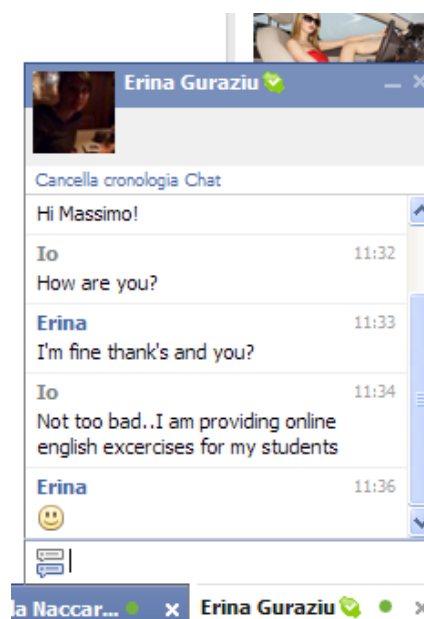
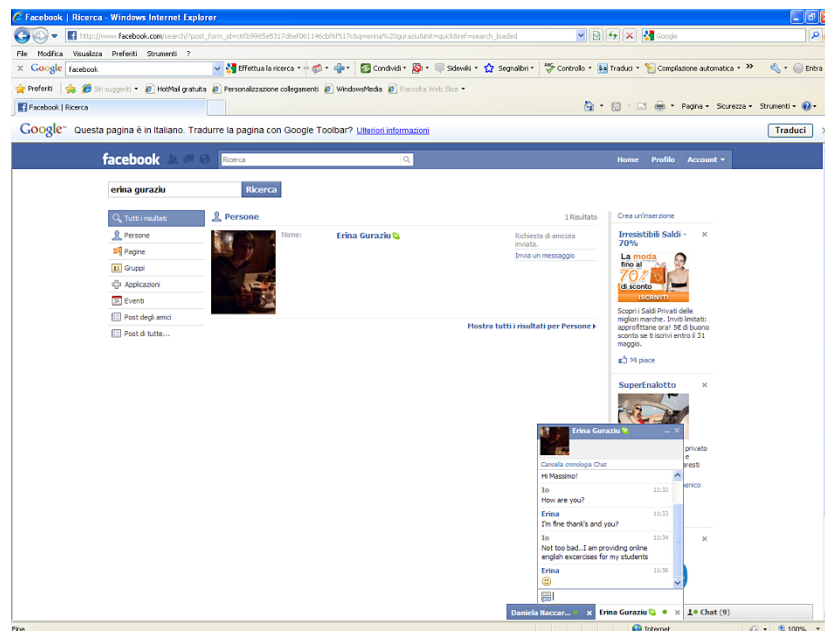
Pagrindiniai socialinių tinklų tipai yra tie, kurie susideda iš kategorijų (pvz. buvę klasiškai ar esami klasės draugai), tai reiškia, kad toks tinklas juos sieja (dažnai jie prašo save apibūdinti) ir dažnai toks tinklas yra rekomenduojamas kitiems kaip patikimas. Šiuo metu populiariu derinti kelis socialinius tinklus tokius kaip Facebook, Bebo, Twitter ir LinkedIn, jie naudojami visame pasaulyje.

Pačius didžiausius socialinius tinklus finansuoja skaitemininius ryšius palaikančios kompanijos, daugelis kitų tinklų orientuojasi į knygas ir muziką, jie yra ne pelno siekiantys verslai, siūlantys tiek bendravimo paslaugas, tiek ir tenkinti individualius poreikius.

Facebook'as

Facebook www.facebook.com yra labiausiai naudojamas socialinis tinklas pasaulyje. Nuo 2006 metų rugsėjo mėnesio, visi asmenys, turintys 13 metų ir galiojantį el-pašto adresą, gali tapti Facebook vartotojais. Vartotojai gali pridėti draugų, siųsti jiems žinutes, atnaujinti asmeninę informaciją, pažymėti kažką svarbaus savo draugams. Dar daugiau, vartotojai gali prisijungti prie bendradarbių, mokyklų, koledžų tinklapių. Universitetų administracija JAV pateikia mokslo metų pradžioje knygų pavadinimus su mintimi, kad mokiniai tarpusavyje bendraus ir sužinos daugiau apie vienas kitą.

LinkedIn

LinkedIn yra orientuotas į darbo socializaciją www.linkedin.com ir dažniausiai naudojamas profesionalių darbuotojų paieškai. 2010 metų balandžio 8 dienos duomenimis, LinkedIn turėjo daugiau nei 65 milijonus registruotų vartotojų, apimantis daugiau nei 200 šalių ir teritorijų visame pasaulyje. Šis tinklapis siūlo naudotis anglų, prancūzų, vokiečių, italų, portugalų ir ispanų kalbomis.

The screenshot shows the LinkedIn Jobs interface. At the top, there's a navigation bar with links like Home, People, Jobs & Hiring, Services, Answers, My Profile, and My Contacts. Below this is a search bar with a dropdown menu set to 'Jobs' and a text input field for keywords. A 'Go' button and a link to 'Advanced Search' are also present. Below the search bar, there are tabs for 'Find Jobs' and 'Hiring and Recruiting'. The main section is titled 'Find your next job through your network' and includes search filters for Keywords, Country, and US Zip. A 'Search' button is located to the right of these filters. Below the search filters, there's a section for 'Recent jobs' listing several positions with their respective companies. To the right of the search filters, there's a 'Need to fill a position?' section with a 'Post a job' button and a link to 'Search for candidates'. Below the search filters, there's a 'Tips for finding jobs with LinkedIn' section with three tips: 'Update your profile', 'Get recommendations', and 'Add connections'.

LinkedIn Welcome, Carsten [Account & Settings](#) [Inbox](#) [Expand Your Network](#)

[Home](#) [People](#) [Jobs & Hiring](#) [Services](#) [Answers](#) [My Profile](#) [My Contacts](#)

[Jobs Home](#) [Job Search](#)

Search [Jobs](#) Enter keyword, company or job title [Go](#) [Advanced Search](#)

[Find Jobs](#) [Hiring and Recruiting](#)

Find your next job through your network Powered by [simplyhired](#)

Keywords: (e.g., designer, engineer) **Country:** United States **US Zip:** 93720 [Search](#)

[Advanced Search](#) [ZIP lookup](#)

Need to fill a position? Hire through LinkedIn [Post a job](#) [Search for candidates](#)

Recent jobs

- Product Designer- #61678**
Autodesk, Inc.
- Buyer Network Manager**
AUTOonline Inc.
- Customer Retention & Loyalty Marketing Manager**
Tutor.com
- Executive Assistant**
Emily Summers Design Associates

Tips for finding jobs with LinkedIn

- Update your profile**
A complete, updated profile helps recruiters find you with opportunities. [Edit your profile](#)
- Get recommendations**
Your profile represents you so make sure you put your best foot forward. [Request recommendations](#)
- Add connections**
Your chances of getting any job are much better when you know someone at the company. [Add connections](#)

Twitter

Twitter www.twitter.com yra socialinis tinklapis ir mikro blogas, kuris leidžia vartotojams siųsti ir skaityti žinutes, kurios yra vadinamos tweetais. Tweetas yra žinutės formos laiškas, leidžiantis rašyti iki 140 ženklų į autoriaus profilį, prstatoma autoriaus abonentams, vadina-miesiems pasekėjams. Siuntėjai gali apriboti pristatymo sąlygas savo draugų ratui arba atvirkščiai leisti atvirai viskuo naudotis. Visi vartotojai gali siųsti ir gauti tweetus per Twitter tinklapį, trumpųjų žinučių paslaugą (SMS) arba išorines programas (visų pirma įskaitant tas, kurias turi išmanieji telefonai). Nors pati paslauga nieko nekainuoja, naudojant ją SMS'ams, vartotojui gali reikėti sumokėti papildomą mokestį telefono paslaugų teikėjams. Svetainė šiuo metu turi daugiau nei 100 milijonų vartotojų.

Subtitrai

Subtitrai yra naudingesnė priemonė nei dauguma žmonių galvoja, pvz., padeda kurtiesiems studentams dirbti su vaizdo įrašu. Subtitrai taip pat tarnauja kaip papildoma pagalba kalbą besimokantiems mokiniams, kurie gali tiek klausytis komentary, tiek tuo pat metu skaityti žodžius.

Nėra sudėtinga parengti subtitrus vaizdo įrašui, kai kurios programos yra nemokamos. Pavyzdžiui, Divxland Media Subtitler <http://www.divxland.org/>, kuri leidžia vartotojui paruošti vaizdo įrašo subtitrus. Subtitrai gali būti atkuriami su "filtro" pagalba (nedidele pro-grama, kuri leidžia jūsų įprastam vaizdo grotuvui pridėti/paleisti subtitrus), tokio filtro pavyz-dys yra "VobSub", kurį galima parsisiųsti iš:

<http://www.softpedia.com/get/Multimedia/Video/Codec-Packs-Video-Codecs/> Taip pat yra įmanoma pridėti subtitrus į nekintančius video įrašus (.avi dokumentus), pažiūrėkite šį aprašymą: <http://www.divxland.org/permanentsubtitling.php>

Mokiniais dažniausiai patinka ruošti subtitrus trumpiems vaizdo įrašams ar jų ištraukoms, tai atlikti yra labai naudinga. :-)

Tandemas

Geriausias būdas mokytis užsienio kalbos – tai bendrauti su gimtosios kalbos vartotoju, kuris norėtų išmokti tavo kalbos. Galimas sprendimas – mokytojas (gimtosios kalbos vartotojas) ir mokiny (užsienietis).

Paskaityti daugiau apie Tandem'o mokymąsi ir pažiūrėti vaizdo įrašą galite čia: <http://www.languages.dk/methods/tandem.html>

Ieškoti tandem'o partnerių galite apsilankę Europos Tandem'o tinkle šiuo adresu: <http://www2.tcd.ie/CLCS/tandem/> ar čia: <http://www.slf.ruhr-uni-bochum.de/> taip pat tinklapyje: <http://www.babbel.com/go/friendsabroad>

Pagalbą ir patarimus, kaip mokytis su tandem'o partneriu rasite: <http://www2.tcd.ie/CLCS/tandem/email/help/helpeng01.html>

El-laiškų tandemai skiriasi nuo tiesioginių tandemų (ar internetinių garso tandemų, tokių kaip Netmeeting'ai), nes el-laiškų tandemai orientuojasi į bendravimo raštu įgūdžius. Paskaitkite apie el-laiškų tandemus šiuo adresu: <http://inet.dpb.dpu.dk/infodok/sprogforum/Espr13/pors.html>

Mokymas orientuotas į užduotį

Mokymas orientuotas į užduotį gali būti lengvai gaunamas iš interneto. Perskaitykite trumpą įžangą apie mokymąsi orientuotą į užduotį Michael'o Svendsen Pedersen' straipsnyje "What does you have in your "Task" today?" ("Kokią "užduotį" tu šiandien turi?") <http://inet.dpb.dpu.dk/infodok/sprogforum/Espr4/msp.html>

Kitas įdomus straipsnis (angliškai) yra iš Sprogforum'o apie mokymąsi orientuotą į užduotį, tai yra eksploatuojamų kalbų kursas mokytojams, kurie moko suaugusiuosius imigrantus ir pabėgėlius Danijos kalbos centruose, galima rasti čia: <http://inet.dpb.dpu.dk/infodok/sprogforum/Espr20/msp.html>

Vodcast'ai

Vaizdo įrašai (kartais trumpinami kaip vidcast arba vodcast) yra terminas naudojamas interneto pristatymo užsakomųjų vaizdo klipų turiniui per RSS ar Atom talpyklas. Terminas specializuojasi į vaizdo, iš esmės į garso pagrįstus podcast'us ir nuorodą į vaizdo paskirstymą, kur RSS yra naudojamas kaip nelinejinės televizijos kanalas, į kurį vartotojai gali užsiprenumeruoti naudojant asmeninius kompiuterius, TV, set-top box, žiniasklaidos centrus ar judriojo ryšio daugialypės terpės prietaisus.

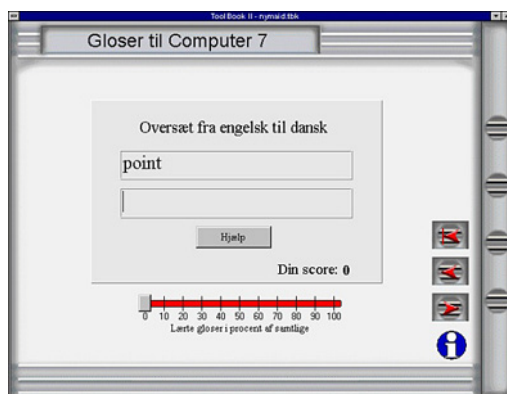
Iš tinklo serverio, video įrašas gali būti gaunamas kaip dokumentas ar srautas. Abu metodai turi savo privalumų ir trūkumų. Parsisiunčiant visą video įrašą iš anksto, suteikiama galimybė vartotojui peržiūrėti įrašą išjungus internetą, pvz, per vaizdo grotuvą. Srauto siuntimas leidžia paiešką (galima praleisti dalį įrašo), parsisiuntimas be viso vaizdo įrašo, suteikia geresnę šios srities statistiką ir mažesnes pralaidumo išlaidas už serverius, tačiau vartotojai gali susidurti su pauzėmis, atkūrimas sukelia lėtą perdavimo spartą.

Vaizdo įrašų kūrėjas gali dirbti su atskiru ar integruotu grotuvu. Vienas tokių pavyzdžių yra iTunes, kuris turi neįprastą interneto kanalo agregatorių, jis yra įtrauktas į media grotuvą, o ne atvirkščiai.

Wikipedijos šaltinis: <http://en.wikipedia.org/wiki/Vodcast>

Žodyno mokymas

Tai yra vienas iš seniausių kompiuterinių užduočių tipų. Kompiuteris klausia žodžio, o mokinys turi pateikti teisingą atsakymą. Mokinio atsakymas gali būti tekstinis arba kalbinis. Tokio tipo užduotys gali būti vaisingos, bet tik tuomet, kai žodžiai, kuriuos mokosi mokinys, yra siejami su kontekstu. Tai gali būti labai naudinga, jei mokinys pasirenka žodžius, kuriuos jis/ji nori pasimokyti, pats/pati juos kuria, tokiu būdu sudarydamas savo asmeninį žodyno portfelį.

Balso paštas

Balso paštas (ar vmail'as, ar VMS, kartais vadinamas messagebank'u) yra centralizuota telefonų žinučių sistema, kuri apjungia daugybę žmonių. Savo paprasčiausia forma ji imituoja autoatsakiklio funkcijas, naudoja standartinę, centralizuotą elektroninę sistemą, o ne įrangą asmeniniame telefone. Balso paštas yra sudėtingesnis nei atsakikliai, kuriuose mes galime:

- atsakyti į keletą skambučių tuo pačiu metu
- laikyti balso žinutes asmeninėse balso pašto dėžutėse, kurios yra susietos su mobiliojo vartotojo numeriu
- įgalina vartotoją persiųsti gautas žinutes į kitą balso pašto dėžutę
- siųsti žinutes daugiau nei vienam balso pašto vartotojui
- pridėti balso paaiškinimą persiunčiamai žinutei
- laikyti balso žinutę naudojimui ateityje
- skambinti telefonu ar pažymėti vartotojui, jog jis gavo žinutę į balso paštą

- perkelti skambintojus į kito telefono numerio sąskaitą
- skirtingiems skambintojams pritaikyti skirtingus žinučių skambučio garsus .

Balso žinutės yra laikomos kietajame kompiuterio diske, kaip ir kitos duomenų formos. Žinutės yra įrašomos ne tik skaitmeniniu, bet ir natūraliu žmogaus balsu, panašiai kaip ir muzika įrašoma į CD. Jei nori grąžinti senas žinutes, vartotojas turi skambinti sistemai iš kito telefono, prisijungti, naudodant slaptažodį, jo/jos žinutės iš karto grąžinamos. Daugelis vartotojų gali susigrąžinti žinutes ar laikyti žinutes toje pačioje balso pašto žinučių sistemoje.

Daugelis balso pašto sistemų siūlo automatinį aptarnavimo įrenginį. Automatinis aptarnavimas turi galimybę skambinant į "pagrindinį" serverį turėti prieigą prie katalogų tarnybos arba savarankišką maršrutą skambučiams į įvairias vietas, pavyzdžiui, konkretų skyrių, kuriam suteiktas pratęsimo numeris, arba informacijos įrašymo į balso pašto dėžutę ir pan.

Amžių sandūroje (2000 metai) balso paštas tapo visur esanti telefonų sistemos paslauga kortelių ir abonentų vartotojams. Buvusioji pašto dėžučių forma išlieka ir šių dienų telefonuose, dažniausiai naudojamosi autoatsakikliais. El-laiškai tampa vyraujančiais žinučių sistemoje, el-laiškų serveriai ir programinė įranga tampa gana patikima, beveik visiems tarnautojams buvo įrengtos multimedijos su personaliniais kompiuteriais.

Momentiniai balso pranešimai: sekantis žinučių vystymosi etapas – tai padaryti, kad tekstinės žinutės pasiektų vartotoją realiu laiku, negu kad asinchroninė laikymo ir persiuntimo galimybė į pašto dėžutę. Tai prasidėjo su interneto paslaugų tiekėju Amerika Online (AOL) kaip vieša interneto nemokama "pokalbių" paslauga pirkėjams, greitai šia paslauga pasinaudojo verslo atstovai. Ji pasiūlė interneto protokolo "esamumo/prieinamumo" statuso galimybę, kai interneto vartotojas yra matomas, ar jis prisijungęs prie interneto ar ne, tokiu būdu, galima keistis žinutėmis realiu metu. Buvimas internete ir momentiniai pranešimai (Instant Messaging) nuo to laiko išsivystė į daugiau nei trumpus tekstinius pranešimus, dabar dar gali būti pridėti duomenys (dokumentai, nuotraukos) ir kontaktinės eskalacijos į balso pokalbio ryšys keičiasi. Ištraukos iš Vikipedijos

Interneto kameros

Interneto kameros (angl. webcam, real camera) yra tikrojo laiko kameros (dažnai, bet ne visada, video kamera), kai vaizdas yra pateikiamas per visame pasaulyje egzistuojantį internetą, ja galima perduoti momentinius pranešimus, galima skambinti ir perduoti vaizdą.

Web kameros paprastai yra skaitmeninės, kurios leidžia nusiųsti nuotraukas į interneto serverį, ištaisais ar reguliariais laiko tarpais. Tai galima atlikti su kamera, kuri yra prijungta prie asmeninio kompiuterio arba prijungta prie atitinkamos techninės įrangos. Video konferencijų kameros būna mažos, jos jungiamos tiesiai prie asmeninio kompiuterio. Analoginės kameros yra taip pat naudojamos (dažnai kaip uždaros televizijos rūšis), jungiama prie vaizdo fiksavimo kortelės ir tada tiesiogiai ar netiesiogiai prie interneto.

Ištraukos iš Vikipedijos.

Web kameros dažnai naudojamos per internetinius pokalbius Microsoft Messenger, Skype ar panašiose internetinėse svetainėse.

Tinklapiai su įmontuotu garsu

Ipadio naudojimas kuriant Internetinius puslapius su įmontuojamu garsu

Daug kalbų mokytojų ir mokinių mėgsta mokomąją medžiagą, kuri įtraukia tiek rašytinę, tiek sakytinę kalbą. Nors visada sudėtingiau yra sukurti kalbines užduotis nei tekstines. Pastaruoju metu šiam tikslui išspręsti stengiamasi pasinaudoti skaitmeninio telefono technologijomis. Vienas pavyzdys yra pateikiamas: www.ipadio.com.

Su Ipadio jūs galite naudotis laidiniu ar mobiliuoju telefonu, kad įrašytumėte garso žinutę, lygiai taip pat jūs galite palikti balso pašto žinutę telefone. Toks pranešimas nedelsiant teikiamas kaip garso dokumentas internete su savo unikaliu URL. Dar daugiau, tokia žinutė angliškai turi automatinę transkripciją, kuri teikia jums žinutės rašytinę versiją (su įspėjimu, kad transkripcija nėra tiksli).

Norint pasinaudoti šia paslauga, vartotojas turi susikurti savo sąskaitą Ipadio. Individualiems vartotojams Ipadio paslauga bus teikiama nemokamai, tačiau ji nieko nesiūlo verslo atstovams. Detales rasite tinklapyje. Kai kuriate savo Ipadio sąskaitą, jums reikės nurodyti detales tokias, kaip du telefono numeriai, kuriais jūs norėsite naudotis. Jums atsiųs PIN numerį, kurį naudosite, kai skambinsite, kad įrašytumėte garsą. Visa procedūra yra paprasta, turinti "trinti" funkciją, jeigu jums nepatinka įrašas. Štai keletas Gordon Wells pavyzdžių. Gordon'o įrašų kolekciją (jo "phlog'ą") galima rasti Ipadio tinklapyje:

<http://www.ipadio.com/phlogs.asp?section=2&phlog=17959&itemtype=phlog>

Jei jūs paspausite ant "more", jūs gausite papildomos informacijos, įskaitant anglišką transkripciją kai kuriais atvejais. Taip pat yra vietos komentarams. Pavyzdžiui:

<http://www.ipadio.com/phlogs/GordonWells/2010/02/19/Gordons-phlog-Talking-to-Archie-Campbell>

Reikėtų pažymėti, kad pirmiausia phonecast transkripcija buvo sutvarkyta, naudojant redagavimo funkciją. Štai automatinės transkripcijos pavyzdys:

<http://www.ipadio.com/phlogs/GordonWells/2010/02/09/Gordons-phlog-3rd-phonecast>

Kalbos mokymo kontekste reiktų žinoma atkreipti dėmesį į pratimus naudojant įrangą - bet netgi klaidų taisymas gali tapti naudinga patirtimi! Garso kokybė taip pat svarbus klausimas, labai priklausantis nuo telefoninės linijos kokybės. Nors be telefoninio įrašo dar egzistuoja tradicinis MP3 garsas. Jeigu turite įrašą savo kompiuteryje, jį galite iš karto panaudoti Ipadio. Galiausiai yra vertinga keitimosi siuntiniais funkcija, kuri leidžia nusiųsti ar įterpti savo telefoninį įrašą į socialinius tinklapius, tokius kaip Facebook, Twitter, pan. Tai labai yra naudinga kalbų mokytojams, nes leidžia sukurti savo multimediją internete, kurią laisvai galite rinktis. Pavyzdžiui, Gordon'as pradėjo derinti tiek garso (Ipadio), tiek vaizdo (YouTube) Island Voices projekto užduotis blog'e <http://guthan.wordpress.com>. Tai yra Wordpress platforma, kuri buvo kuriama stebėti projekto įrašų progresą, skleisti žinias ir skatinti bendravimą tarp mokytojų ir mokinių. (Susikurti Wordpress sąskaitą yra taip pat paprasta, kaip ir Ipadio). Pastaruosiuose dvejuose laiškuose Gordon'as pažymėjo ir pademonstravo vieną naują Island Voices vaizdo seriją. Jis vykdo interviu su dalyviu, kuris bendrauja gėlų, o paskui anglų kalbomis, naudojasi telefonu. Šis blogo laiškas su interviu turi nuorodas į abu garso įrašus:

<http://guthan.wordpress.com/2010/02/19/local-language-teacher/>

Kitą mėnesį jis sukūrė kitą blogo įrašą, šį kartą, jis įdėjo video.

<http://guthan.wordpress.com/2010/03/24/buain-na-monadh-peatcutting/>

Visi šie tinklapiai žinoma gali būti prijungti prie Wordlink ir Multidict, leidžiantys iš karto pasinaudoti internetiniais žodynais. Iš karto akivaizdžios tampa įmanomo kalbų mokymosi galimybės.

Susumuojant, Ipadio siūlo vertingą papildomą garso funkciją, bet kuria kalba mokytojo mokymo medžiagos kūrimui. Kai tai derinama su kitomis internetinėmis programomis ir platformomis, tokiomis kaip Wordpress, YouTube, ir/ar Wordlink/Multidict, realizuojama labai galingas multimedinis darbas.

WebQuest'ai

WebQuest'ai – tai veikla, kur mokiniai atsako į klausimus/pildo informaciją, kurią dažniausiai randa internete. WebQuest'ai yra kuriami, turint tikslą, kad užduočiai atlikti reikės informacijos iš interneto. Tai reiškia, kad mokytojas/rengėjas pateiks mokiniams reikiamas nuorodas.

Geriausia vieta – tai tinklapis apie WebQuest'us yra: <http://webquest.sdsu.edu/webquest.html>

WebQuest'o modelis buvo sukurtas 1995 San Diego valstijos universitete. Bernie Dodge su Tom March yra šio modelio kūrėjai, jie parašė straipsnį "Some Thoughts About WebQuests" ("Keletas pastebėjimų apie WebQuest'us").

Pagrindinė problema, naudojant WebQuest'o modelį – tai mažiau populiarių kalbų mokymas bei kalbos lygis internetiniuose puslapiuose (dažniausiai labai aukštas), beje kai kuriose kalbomis yra randami tik keli puslapiai (2003m. duomenimis).

Sukurti webquest'us jūs galite naudoti InstantWebquest, tai yra internetinė programinė įranga, kai WebQuest'ą galima sukurti per trumpą laiką: <http://instantprojects.org/webquest/main.php>

Daugiau informacijos: <http://webquest.org/> ir <http://bestwebquests.com/> pateikia puikią įžangą į WebQuests'us ir turi daug suarchyvuotos, parengtos naudojimui medžiagos.

Kaip pakeisti analogišką medžiagą skaitmenine

Autoriaus teisės

Ši dalis neatskleis visų autoriaus teisių aspektų, bet keletas pateiktų taisyklių yra svarbios.

Pirmiausia, visa asmeninio naudojimo medžiaga, kuri priklauso tau yra kopijuojama, tai leidžia šiuoliakiniai teisės aktai. Tai žinoma yra problema su mokymo medžiaga, bet teisinga yra pasidaryti atsarginę kopiją ir ją laikyti, kad būtų apsaugoma jūsų investicija.

Autoriaus teisės garantuoja saugumą, kad kūrėjas gaus savo užmokestį už atliktą darbą. Autoriaus teisės nustoja galioti po keleto metų, bėda yra tai, jog galiojimo periodas nuolat keičiasi, pvz. 1998 Sonny Bono autoriaus teisių galiojimo termino aktas buvo prailgintas nuo 50 iki 70 metų po autoriaus mirties. Skolinamiems darbams šis terminas prailgintas nuo 75 iki 95 metų.

Autoriaus teisių klausimai iki šiol yra nagrinėjami, štai Lawrence Lessig pirmasis kreipėsi į teismą, kad įrodytų, jog Disney uždirbo pinigų, kurdami Snieguolę, tačiau pagal Sonny Bono aktą 1998, Disney nieko nesumokėjo Brolių Grimų autoriaus teisių paveldėtojams.

Tos pačios taisyklės galioja ir muzikos panaudojimui vaizdo įrašuose. Tik muzika, kuri yra legaliai pirktą gali skambėti vaizdo įrašuose ar filmuose. Jei jūs patys nesate kompozitoriai, muzikos panaudojimo turėtų būti vengiama vaizdo įrašuose. Deje, legalu kuri vaizdo įrašus, kur muzika yra kaip natūralus fonas, tačiau reikia būti ypač atidiems.

Ištraukos iš Vikipedijos apie autoriaus teises: Autorių teisės yra išimtinių teisių rinkinys, reglamentuojantis tam tikrą raiškos idėją ar informacijos naudojimą. Bendraja prasme "teisė nukopijuoti" originalų kūrinį. Dažniausiai tokios teisės galioja terminuotai. Kopijuotamas dokumentas turi simbolį ©, kai kuriose kitose jurisdikcijose gali būti rašomos raidės (c) ar (C).

Autorių teisės apima tik konkrečią formą ar būdą, kuriuo idėjos ar informacija buvo rodyti, "medžiagos išraiškos forma". Ji nėra kurta atskleisti originalias mintis, koncepcijas, faktus, stilius ar technikas, kuri gali būti atstovaujama autoriaus darbe. Kai kuriuose teisės aktuose autoriaus teisės leidžia naudoti satyros ar interpretacinius darbus. Pavyzdžiui, Mickey Mouse animacinis filmukas draudžia platinti kopijas arba naudoti peliuko mimikas, jo išvaizdą, tačiau nedraudžia kurti darbų apie peles, svarbu, kad peliuko įvaizdis būtų skirtingas. Kiti įstatymai gali nustatyti teisinius apribojimus, ten kur nėra teisės autorių – tai prekių ženklų ir patentų sistema.

Autoriaus teisių įstatymas yra standartizuotas per tarptautines konvencijas tokias kaip Berny Konvencija, kai kuriose šalyse Europos Sąjunga ar Pasaulio prekybos organizacija reguliuoja savo šalis nares.

Autoriaus teisių gavimas ir vykdymas

Paprastai darbas turi atitikti minimaliai originalų darbą, siekiant gauti autorių teises, ir autorių teisių galiojimas baigiasi praėjus nustatytam laikui (kai kuriais atvejais teisės aktai gali terminą pratęsti). Skirtingos šalys taiko skirtingus patikrinimus, nors iš esmės reikalavimai nėra dideli, Jungtinėje Karalystėje pavyzdžiui, darbe turi būti „įgūdžiai, originalumas ir darbas“, kad gautų autoriaus teisę.

Nors tikrinama tik keletas kokybės savybių, jos gali parodyti ar darbas yra tinkamai naudojamas ar nepažeidžiama autoriaus originali mintis. Australijoje manoma, kad iš vieno žodžio neįmanoma spręsti ar nepažeidžiamos autoriaus teisės.

Jungtinėse Valstijose autoriaus teisės yra tikrinamos automatiškai (pagal Berne Konvenciją) nuo 1989 metų, kovo 1 dienos, kuri tiksliau reiškia turto apsaugą. Jei tai yra turtas, autoriaus teisės neturi būti saugomos per oficialias registracijos ar valstybines įstaigas. Kai tik autorių teisių idėja buvo sumažinta iki materialijų teisių apsaugos, pavyzdžiui saugant piešinius, muziką, fotografiją, vaizdo kasetę ar laišką, autoriaus teisių savininkas turi teisę įgyvendinti savo išimtinės teises. Tačiau, nors ir autorių teisių nereikia oficialiai įregistruoti teisių savininko pradėti naudotis savo išimtinėmis teisėmis, registracijos darbai duoda naudos; jie tarnauna kaip prima facie įrodymai, leidžiantys teisių turėtojams ieškoti įstatymų žalos atlyginimo (tuo tarpu JAV, bandymas kėsintis į autoriaus darbus registruojant, leidžiama atgauti faktinę žalą ir prarastą naudą). Pradinis autorių teisių turėtojas gali įdARBINTI žmogų, kuris dirbs pagal tam tikrą sutartį. Vėlgį šitas principas yra plačiai paplitęs, pvz. anglų teisėje Autorinių teisių modelio ir patentų aktas (1988), sako, jog darbas įtrauktas į autoriaus teisių registrą ir atstovaujamas įdARBINTO agento, už jį atsakingas automatiškai laikomas darbdavys.

Autoriaus teisių pažeidimo atvejai dažnai yra nagrinėjami civilinėse bylose, tačiau gali įgyti ir baudžiamosios bylos statusą. Baudžiamosios sankcijos yra taikomos už rimtus kriminalinius veiksmus, tačiau šiais laikais nenuostabu, jog interneto vartotojas gali būti nubaustas už tam tikrų duomenų parsisiuntimą (taip vadinamas RIAA procesas). Dažniausiai tokios bylos sprendžiamos ne teisme, reikalaujant apmokėti keletą tūkstančių dolerių už pažeidimus, bylose yra daug kaltinamųjų (dokumentų keitimosi dalyvių), todėl tokios bylos retai pasiekia civilinių teismų suolus.

Svarbu yra prisiminti, kad nesant autoriaus teisių simbolio, dar nereiškia, kad darbas nėra saugomas autoriaus teisių. Kartą sukurtas originalus darbas yra laikomas autorių teisėmis į tą asmenį.

Autoriaus teisių užrašai

Autoriaus teisių užrašų naudojimas – dažnai tai apibaukta c raidė (t.y., "©"), sutrumpinimas "Copr." nuo žodžio "Copyright" (angl. Autoriaus teisės), dažnai nuorodoje yra pateikiami darbo atlikimo metai, kam priklauso autoriaus teisės – taip nurodo JAV reikalavimai. (Atkreipiame dėmesį, kad viduje esant raidė C, niekada oficialiai nebuvo pripažintas žymuo.) Bet nuo 1976, kai JAV priėmė naują Autoriaus teisių įstatymą, Berne konvencijos modelį, autoriaus teisių žymos tapo neprivalomos, kad įrodytų autoriaus teises, nes Bernio konvencija šias teises laiko automatiškai galiojančiomis. [8] Tačiau pranešimas apie autorių teisių pažeidimus (jeigu ženklus naudoja) dar nereiškia, kad pažeidimas buvo.

Frazė "Visos teisės saugomos" buvo reikalingas formalumas, kad egzistuojantys teisės aktai būtų perduodami autorių teisių saugotojams, jie imtųsi reikiamų veiksmų, jei aptinkama pažeidimų. Tai buvo įgyvendinta dėl 1910 m. Buenos Airių Konvencijos, kuri nurodė keletą išlygų toms šalims, kurios pasirašė konvenciją. Keista, tačiau dabar šis formalumas nėra reikalingas, nes kiekviena Buenos Airių konvenciją pasirašiusi šalis yra ir Bernio konvencijos narė, kurioje autorių teisių galiojimą laiko be jokių papildomų formalumų ar pranešimų.

Ši frazė yra kartais vis dar naudojama ant kai kurių dokumentų, kai originalo autorius nėra įtraukęs visų autoriaus teisių į registrą, tokiais darbais leidžiama naudotis pagal copyleft susitarimą (angl. **Copyleft** apibrėžia licencijų tipą, kai kūrinys (programinė įranga, dokumentas, meno kūrinys) yra laisvas.) Už tokio darbo naudojimą vargu ar bus naudotojas baudžiamas.

Išimtinės autoriaus teisės

Keletas tipiškų išimtinių autoriaus teisių:

- gaminti darbo kopijas ar reprodukcijas, jas galima parduoti (žinoma ir elektronines kopijas),
- importuoti ir eksportuoti darbą,
- kurti išvestinius darbus (adaptuoti originalų darbą),
- viešinti darbą,
- parduoti ar perduoti autoriaus teises kitiems.

Frazė "išimtinė teisė" reiškia, kad tikrai autorystės teisių savininkas gali tikrinti darbo panaudojimo teises, o kitiems tai yra draudžiama, naudojant darbą be autorystės teisių savininko sutikimo. Autorystės teisės dažnai vadinamos "neigiama teise", kadangi jos tarnauja, kad uždraustų žmonėms kažką atlikti (pavyzdžiui skaitytojams, žiūrovams ar klausytojams, leidėjams), užuot leidęs žmonėms (pavyzdžiui autoriams), kad kažką pakeistų. Anglų ir Europos teisės šiais klausimais yra panašios. Autoriaus teisių savininkas taip pat turi teisę leisti nesinaudoti darbu tam tikrą periodą, arba atvirkščiai leisti naudoti jį tam tikrą laiką, o vėliau uždrausti.

Žinoma egzistuoja ir kita praktika, kuri yra paremta filosofine interpretacija, bet tai nėra universali tiesa. Vyksta debatai ar autoriaus teisės turi vien tik turtinę vertę, ar tai taip pat yra ir moralinė vertybė. Daugelis teigia, kad autorystės teisės paprasčiausiai egzistuoja vien tik tam, kad suvaržytų trečiąją šalį nuo minčių sklaidos ir informacijos, autorystės teisės apibrėžiamos tam, kad pabrėžtų nesuderinamumą tarp viešosios politikos objekto ir padrąsintų autorius kurti naujus darbus, praturtintų viešąją sritį.

Teisė pritaikyti darbą - tai perteikti jį taip, kaip jis yra išreikštas. Pavyzdžiui, statomas spektaklis ar filmas pagal romaną, pasakojimo vertimas, muzikos kūrinio aranžuotė.

Teisingas naudojimas ir prekinis ryšys

Autoriaus teisės nenumato galimybės darbą nukopijuoti ar gaminti reprodukcijas. Teisingo naudojimo doktrina JAV (17 punktas, 107 dalyje Autoriaus teisių akte, 1976 m.) numato galimybę kai ką nukopijuoti ir naudoti be autorių teisių savininko leidimo ir mokėjimo už jį. Statutas tiksliai to neįvardija, bet pateikia 4 nedraudžiamus panaudojimo faktorius. Šie faktoriai yra:

- naudojimo tikslas ir būdas,
- panaudoto darbo pobūdis,
- koks panaudoto darbo dydis ir proporcijos,
- potencialios rinkos ar autoriaus teisių saugomo kūrinio vertės naudojimo padarinys.

Jungtinėje Karalystėje ir kitose Didžiosios Britanijos šalyse teisingo naudojimo sąvoka buvo suformuota per teisminę ir įstatyminę praktiką. Kartais ši koncepcija nėra teisingai apibrėžiama, nors Kanadoje asmeninis darbo panaudojimas yra įstatymiškai leidžiamas nuo 1999 metų. Australijoje yra numatomos autoriaus teisių naudojimo išimtys (pagal Autorystės teisių aktą 1968 (Cth)), kuriomis autorystės teisių medžiaga gali būti teisiškai nukopijuota ar pritaikyta be autorystės teisių savininko sutikimo.

Teisingo naudojimo galimybės yra nuolat tiriamos ir studijuojamos, apžvelgiamos ir kritikuojamos; vis pateikiami profesionalūs patarimai (pvz, įstatymų pataisos). Pagal dabartinius galiojančius Australijos įstatymus vis dar laikoma įstatymo sulaužymu, jei asmuo pasinaudoja darbu savo asmeniniams tikslams be autorių teisių savininko žinios. Gali būti ir atleidžiama nuo pažeidimo, jei darbas laikinai tampa prieinamas (pvz. informacinių technologijų saugojimo sistemose).

Jungtinėse Valstijose AHRA (Audio Home Recording aktas, 10 dalis, 1992) draudžia veiksmus susijusius su gaminamais muzijos nekomerciniais įrašais, už autorinius atlyginimus tiek žiniasklaidos priemonėms, tiek kitiems skleidėjams privalomas kontrolės mechanizmas dėl įrašymo.

Dalis 1008. Ypatingų pažeidžiamųjų veiksmų draudimas. Pažeidimu negali būti pareikšta veikla pagal šią antraštinę dalį: autorių grindžiama gamyba, importavimas ar skaitmeninio garso įrašo dauginimas, analogiškas įrašo įrenginys ar laikmena, nekomercinis tokio įrenginio panaudojimas.

Vėlesni akto pataisymai JAV Autorių teisių įstatyme sako, kad padauginus kopiją 10 kartų, tai bus laikoma komerciniu veiksmu, bet nėra tikslių taisyklių leidžiančių tokį kopijavimą. Iš tikrųjų, jeigu yra padaroma 1 darbo kopija arba didžiojoje daugumoje imama tam tikra darbo dalis komerciniu požiūriu tai nebus nusikaltimas. Skaitmeninio Tūkstantmečio Autoriaus Teisių Aktas draudžia gamybinį importavimą, prietaisų platinimą, aiškų komercinį panaudojimą, apeinant tikrinimus ir kontrolę, kurią vykdo autoriaus teisių savininkas. Apeiliacinis teismas yra konstatavęs, kad sąžiningas naudojimas neužsiima platinimu.

Labai svarbu prisiminti, kad autoriaus teisių galiojimas gali ir iš esmės skirtis skirtingose šalyse, net jei jos ir yra prisijungusios prie autorių teisių apsaugos konvencijos. Būtų pavojinga daryti prielaidą, kad veikla leidžiama vienos šalies įstatymais, neišvengiamai yra leidžiama ir kitur.

Skaitykite apie ES autorių teises: http://en.wikipedia.org/wiki/EU_Copyright_directive

Garso įrašų kopijavimas ir perrašymas

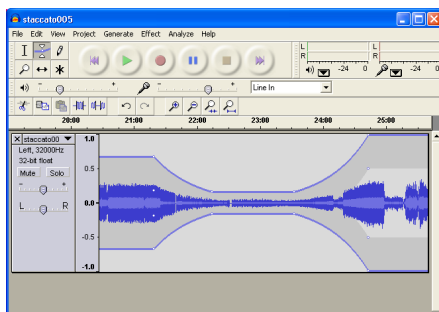
Dauguma garso plokščių galinėje kompiuterio dalyje turi bent keturis 1 / 8 "lizdus" - du išėjimus ir du įėjimus. Vienas įėjimas bus žymimas žodžiu "mic" – mikrofonas. Šito nenaudokite!

Vietoj to raskite „Line“ įėjimą. Patikrinkite savo garso plokštės nugarėlėje žymėjimą, kuris nurodytą reikiamą įėjimą, dažniausiai bus arba simboliai arba tekstas etiketėje. Jei etiketė neaiški, pažiūrėkite instrukcijoje. Įsitinkite, kad jungiate garsą per "1/8" stereo jungtį. Sekantis žingsnis – pradėti įrašo/montažo programinės įrangos instaliaciją. POOLS komanda gali rekomenduoti Audacity: tai yra nemokama internetinė programinė įranga, kuria galima montuoti garsą. Ji tinkama Mac OSX, Microsoft Windows, GNU/Linux, ir kitoms operacinėms sistemoms.

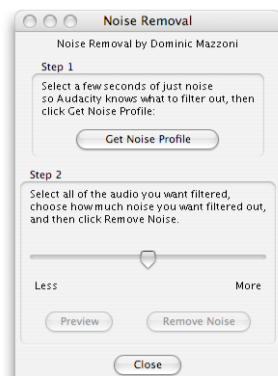
Siųskitės šią programą iš: <http://audacity.sourceforge.net/>

Audacity programinė įranga leidžia jums:

- Įrašyti gyvą garsą
- Konvertuoti plokštelių, kasečių įrašus į skaitmeninį įrašą ar kompaktinius diskus.
- Redaguoti Ogg Vorbis, MP3 ir Wav garso failus.
- Iškirpti, kopijuoti, sudurti, derinti kartu garsus.
- Pakeisti garso greitį ar toną.
- ir dar daug visa kita!

Po įrašymo įmanoma pagerinti garso kokybę su triukšmo filtru.

Gautas failas gali būti įrašomas įvairiu formatu, pvz., mp3 failu, kuris gali būti platinamas internetu ir podcast'u.

Geriausia, ką turi Audacity – tai puikų aprašymą ir žingsnis po žingsnio vadovą, prašome eiti į <http://audacity.sourceforge.net/help/tutorials>

Kaip nukopijuoti VHS į DVD

Paprasčiausiai pasinaudokite atskirą įrašantį DVD, prijunkite jį prie VHS įrašančio grotuvo.

Jei rezultatas yra nepriimtinas dėl triukšmo ar blogos kokybės juostos, tada procedūra gali būti sustiprinta su vaizdo stabilizatoriumi, aparatu, kuris kai kuriais atvejais taip pat leidžia kopijuoti apsaugotas nuo kopijavimo komercinės juostas, tačiau daugelyje šalių tokia procedūra yra neteisėta!

Video stabilizatorius

VHS kopijavimas ir kitų vaizdo įrašų perrašymas į kompiuterį

Perkopijuoti iš video grotuvo (ir kai kurių senų vaizdo kamerų), reikia nusipirkti atitinkamą techninę įrangą. Rekomenduotina įsigyti Plextor "skaitmeninį vaizdo įrašo keitiklį", nedidelį įrenginį, su visa reikalinga programine įranga perrašymams ir kopijavimui. Jis prijungiamas prie kompiuterio USB jungtimi.

“Skaitmeninis vaizdo įrašo keitiklis” prijungiamas prie kompiuterio USB jungtimi.

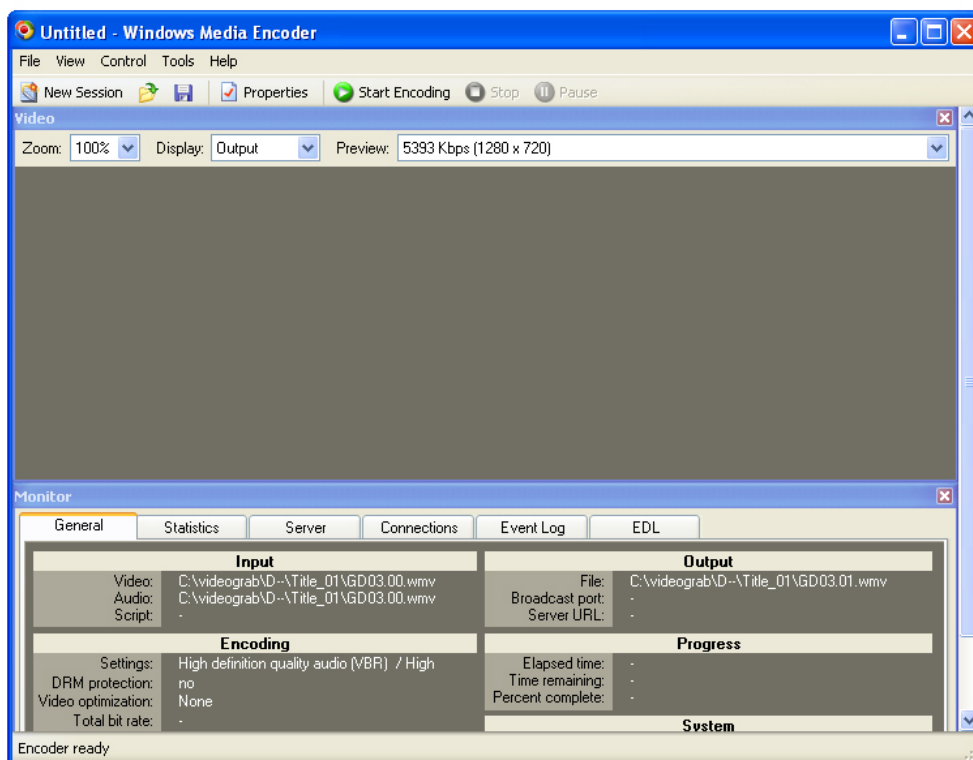

Plexor CornvertX “Skaitmeninis vaizdo įrašo keitiklis” turi įėjimus garsui, vaizdui S-video.

VHS keitimas į wmv failus

Pirmas žingsnis – tai perkelti video į kompiuterį, prašome skaityti “VHS kopijavimas ir kitų vaizdo įrašų perrašymas į kompiuterį”, kai norimas video jau yra kompiuteryje, yra keletas būdų pakeisti jį tinklapio formatu (pvz. wmv). Daugelis prietaisų (pvz. The Plextor CornvertX “Skaitmeninis vaizdo įrašo keitiklis”) yra pagamintas su visomis reikiamomis programomis, kad galėtumėte išsaugoti wmv failus.

Dar galite rinktis nemokamą Microsoft Windows Media Encoder’į, kuris gali įrašyti, transliuoti gyvus įvykius, keisti vaizdo failus. Parsisiųsti ir paskaityti daugiau apie šią programinę įrangą galite: http://www.microsoft.com/expression/products/EncoderStandard_Overview.aspx

Microsoft Media Encoder’is

Užsienio kalbos mokymas klausos sutrikimų turintiems mokiniams

Sužinoti apie kurčiuosius ar neprigirdinčius mokinius galima iš:

SIGNALL – tai transnacionalinis kalbos kompetencijos ir mokymo projektas, kuriuo siekiama padidinti kurčiųjų kultūrinį ir ženklų kalbos vartojimo pasitikėjimą įvairiose organizacijose, tarp darbdavių ir girdinčių žmonių. Jo tikslas – ugdyti elgesio pokyčius ir įsipareigojimus organizacijose, tarp darbdavių, švietimo institucijose, viešose vietose ir visuomenėje bei traktuoti kurčiuosius kaip visumą.

Šalys dalyvės: Čekijos Respublika, Suomija, Airija, Ispanija ir JK.

SIGNALL'o informacinis paketas sieks vystyti mechanizmą, kuris liudytų, kad visuomenės elgesys su kurčiais keičiasi – per socialinę integraciją, prieinamumą ir supratimą.

Projekto produktai: knyga, DVD dokumentacija, CD-Rom'as ir tinklapis.

Daugiau informacijos rasite: www.signallproject.com

Ženklų kalba nėra tarptautinė. Pavyzdžiui, ispanų ženklų kalba skirsis nuo Kosta Rikos, net jei šnekamoji vienos ir kitos šalies kalbos yra vienodos. Taigi, kurtieji, kurie yra tarptautiniu mastu mobilūs, jaučiasi saugiau, jei geba skaityti iš lūpų ar netgi tarti užsienio kalbą. Kurtieji, besimokantys užsienio kalbos, privalo sužinoti savo pagrindinį mokymosi tikslą – mokytis tarti, skaityti iš lūpų arba skaityti/rašyti. Dar daugiau turi vykti diskusija su mokytoju, kaip suplanuoti deklamavimo pamokas; pvz. naudojant balsą, pirštų rašybą, derintą ženklų/pirštų rašybos, gestų kalbą³.

Visai nesvarbu, kiek kurčias mokiny niori gilintis į užsienio kalbą, audio-vizualinės priemonės yra naudingos, net jei užsienio kalbos mokymosi tikslas yra tik apžvalginis.

Patarimai mokytojams, dirbantiems su kurčiaisiais ir naudojantiems audio-vizualines priemones

- Pasinaudokite pagalbinėmis klausymo priemonėmis (pvz. stiprintuvu), žiūrint užsienio televiziją ar filmus.
- Naudokite daugiau skaitymo/rašymo veiklų, tokių kaip transkribuotų audio užduočių ar mokant kalbą su kompiuterinėmis programomis.
- Naudokite video klipus ar filmus, turinčius subtitrus, kai tik tokia veikla yra įmanoma.

Audio-vizualinės medžiagos subtitravimas

Naudojant subtitrus audio-vizualinėje medžiagoje, reiškia:

- Ar jūs siūlysite pilną šnekamosios kalbos transkripciją ar tik dalį?
- Ar jūs siūlysite užsienio kalbos transkripciją su ar be vertimo į gimtąją kalbą?
- Ar jūs gerinsite tik šnekamosios kalbos įgūdžius (net jei lingvistiškai ji yra netaisyklinga)?

Tyrimai:

- Transnacionalinės kalbos kompetencijų ir mokymo projektas, kuriuo siekiama didinti kurčiųjų kultūros ir ženklų kalbos naudojimą organizacijose <http://www.signallproject.com>
- Subtitravimas kurtiems vaikams
- Damper, R. I., Baker, R. G., Lambourne, A. D., Downton, A. C., King, R. W. and Newell, A. F. (1984) Educational subtitling for deaf children. In Proceedings of Proceedings of Second International Conference on Rehabilitation Engineering, pp. 304-305.
- Mokymas anglų kalbos kurtiesiems Kinijoje <http://www.eslcafe.com/forums/teacher/viewtopic.php?t=1056>
- Elina McCambridge sukurtas internetinis anglų kalbos kursas kurtiesiems emccambr@sun3.oulu.fi pirmieji bandymai publikuojami 2007 m. pavasarį.
- Angliškos nuorodos į forumus ir tyrimų šaltinius, kurie tenkintų kurčiųjų poreikius <http://www.deafblind.com/deafness.html>

Regos negalią turintys mokiniai ir mokomosios medžiagos prieinamumas

Kuriant audio vizualinę medžiagą regos negalią turintiems mokiniams, mokytojas turi pergalvoti ar video medžiaga yra su įgarsinimu, ar bus papildomos informacijos (pvz. ar yra pateikiami bendrieji aprašymai – vyras išėjo iš kambario).

Straipsnelis apačioje yra parengtas pagal Vikipedijos straipsnius (laisvoji enciklopedija).

Tinklapio prienamumas – tai praktika, kai tinklapis yra prienamas plačiam vartotojų ratui, naudojančioms įvairias programines įrangas, prietaisus. Tai yra ypač svarbu žmonėms, turintiems negalias tokias kaip regos. Norinti pasiekti reikiamą tinklapį, kai kuriems vartotojams reikės specialios programinės įrangos, prietaisų šalia standartinio tinklapio vartiklio, ypač modeliuotiems tinklapiams. Modeliavimo prieinamumas yra subkategorija leidžianti lengvai naudotis tinklapio dizainu.

Prienamumas- tai praktika, kai puslapių kūrimas ir jų skaitymas tampa patogesnis. Jomis siekiama lengvinti naudojimąsi negalią turintiems žmonėms, bet jos naudingos visiems vartotojams. Puslapiai besilaikantys šių nurodymų yra lengviau skaitomi ir redaguojami.

Interneto prieinamumo privalumai

Dažnai naudojami prienami internetiniai puslapiai. Geras tinklapio dizainas leis lengviau prieiti prie automatizuotų programų, kurios leidžia skaityti tinklapio turinį, naudotis paieškų sistema.

Svarbiausias prieinamumo aspektas – tai leisti žmonėms gauti informaciją jiems priimtiniu būdu. Tai yra naudinga ne tik negalią turintiems žmonėms: pavyzdžiui, kai kurie vartotojai norės padidinti teksto dydį, kadangi jie naudojami labai mažu ekranu (pvz, mobiliajame telefone), o gal naudosis klaviatūros klavišais kontroliuoti kompiuterį, nes jie nesinaudos pele. Paieškos vartikliai negali daug pakeisti grafikos puslapiuose.

Pavyzdžiui, nuorodos gali veikti tik paspaudus pelę, jos neveikia jei vartotojas naudojami tik klaviatūra ar ekrano skaitytuvu, prijungtu prie kompiuterio. Informacija pateikta audio formatu nėra prienama kurtiesiems, o jei ji tėra grafinė, ja nepasinaudos aklieji.

Kuriant internetinius puslapius, puslapio prieinamumo principas turėtų tapti kertiniu, kad tinklapiu galėtų pasinaudoti visi vartotojai.

Patarimų rinkiniai ir du prienami internetiniai portalai skirti žmonėms vystantiems skaitymo įgūdžius yra peepo.com ir peepo.co.uk su grafikos pavyzdžiais, kontrolės sistema ir pagerintu interaktyvumu. (reikalinga SVG naršyklė).

Vartotojo prietaisai

Daugelis žmonių jungiasi prie interneto, naudodami paieškų įrankius kompiuteryje. Dar galima jungtis per asmeninį skaitmeninį padėjėją (Personal Digital Assistant (PDA)) arba mobiliųjį telefoną. Paieškos vartikliai, ieškant žiniatinklio turinio yra taip pat dažnai vartojami.

Daug technikų ir technologijų yra prieinamos ne tik negalią turintiems žmonėms, bet ir įprastiems žiniatinklio vartotojams. Jas galima skirstyti į dvi (neišimtinės) klases: įgalinančias technologijas, kurios leidžia įveikti tokias negalias kaip aklumas ir pagalbines technologijas, kurios yra skirtos mažesnius sutrikimus turintiems vartotojams.

Įgalinančios technologijos turi:

- kalbos ir balso vartiklius, kurie skaito tekstą garsiai.

- balso atpažinimo programą, kuri priima garsines komandas kompiuteryje, arba paverčia diktuo tą tekstą į gramatiškai taisyklingą tekstą.

- Brailio terminalą, sudarantį atnaujinamą Brailio ekraną, kuris teikia Brailio raides (paprastai didina vinis per kiaurymes lygiame paviršiuje) ir Brailio klaviatūra (įprastinis "QWERTY" tipas arba viena Brailio sistema).

Pagalbinės technologijos

Egzistuoja daug pagalbinių technologijų, padedančių žmonėms lengviau naudotis kompiuteriais. Šios technologijos ypač gelbsti neįgaliesiems ieškant informacijos internete. Pavyzdžiui:

Kalbos atpažinimo programa, naudinga žmonėms, kuriems sunku naudotis pele ar klaviatūra.

Ekrano didinimo programinė įranga, kuri didina tai, kas yra ekrane, ypač naudinga regėjimo negalią turintiems žmonėms

Klaviatūros perdanga, kuri leidžia lengviau spausdinti, yra svarbi tiems žmonėms, kurie turi motorikos sutrikimų.

Ekrano skaitymo programinė įranga, naudojanti susintetintą kalbą, pateikianti atrinktus monitoriuje rodomus elementus (naudinga regos negalią turintiems žmonėms) arba kai skaito viską, kas yra vykdoma personaliniame kompiuteryje (naudoja aklieji arba nepriemantys).

Vertimo programinė įranga leidžia perskaityti užsienio kalbos tinklapius, tai yra naudinga mokymosi sutrikimų turintiems žmonėms.

Bendrieji patarimai, kuriant prieinamus interneto tinklapius

(šaltinis Vikipedijos patarimai <http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Accessibility>)

Straipsnio struktūra

Venkite slankaus tipo lentelių kontekste, nes jos gadina standartinį puslapio vaizdą. Jei jūs privalote naudoti slankųjį TOC, įdėkite jį puslapio apačioje. Skaitytojai tikisi rasti lenteles po įžanginiu tekstu arba tekstą galite įterpti tarp TOC ir pirmosios atranštės.

Antraštės turi būti aprašomosios ir būtinai nuosekliai sudėliojamos (priimtina tokia eilės tvarka: Taip pat žiūrėkite – Nuorodos – Toliau skaitykite – Išorinės nuorodos).

Venkite antraščių pavadinimų, kurie yra puslapio formos pavadinimai, pvz. "search" (angl. ieškoti) arba "go" (angl. eiti).

Dviprasmiškos nuorodos turi būti pirmuosiuose puslapio elementuose prieš bet kokius paveikslukus ar info dėžutes. Teksto naršyklėje ekrano skaitytojas mato puslapį iš eilės ir pateikti šablonai bus perskaitomi tarp atvaizdo ir vedančio skyriaus.

Tekstas

Kai redaguojate tekstą, niekada neperženkite ribų, nebent to neišvengiamai reikia, nes lengviausias būdas redaguoti su ekrano skaitymo programa, tai naršyti po eilutę.

Rašymo ir gramatikos klaidos gali dramatiškai įtakoti teksto garsą ("initative" vietoj "initiative"), kuris sunkins skaitomą tekstą.

Pritaikykite transliteraciją visame tekste ne lotynų rašymo sistemoje. Ekrano skaitytuvai be Unicode palaikymo perskaitys charakterį iš lotynų -1 kaip klaustuką ir net paskutinėje Jaws versijoje, populiariausiame ekrano skaitytuve, Unicode charakteriai yra labai sudėtingai perskaitomi. Nenaudokite technikos, kurios reiks, kad fizinis veiksmas aprūpintų informaciją, tokią kaip tooltips ar kitas "sklandymo" tekstas.

Nuorodos

Nepridėkite per daug nuorodų. Skaitytojai įdeda kiekvieną nuorodą į savo eilutę. Sukurkite gerus nuorodų aprašymus, ypač išorinėms nuorodoms. (Venkite tokių užrašų šalia nuorodų „spauskite čia!“ arba „šitas“)

Venkite pavadinimų skirsnio įdedant nuorodas, nebent nuorodos tekstas yra tiksliai tekstas pavadinime. Skaitytojai nustos skaitę pavadinimą, kai pamatys nuorodą ir jei nuoroda yra pirmoje pavadinimo dalyje, jie paskaitys tik tekstą. Pavyzdžiui, pavadinimas „The Simpsons“ bus skaitoma tik „The“, o visa antraštė „populiariosios kultūros įsilaužėliai“ bus skaitoma tik „populiariosios“. Naudokite, jei įmanoma kodus, kad tekstas lange būtų lengviau skaitomas (pvz. Nenaudokite [[laikrodis/valandos]], jei yra ir taip tai matoma ekrano apačioje).

Spalva

Būkite tikri, kad spalva tai ne vienintelis būdas perduoti svarbiai informacijai. Ypač nenaudokite spalvų tekste, pasvirusio teksto ar išnašų, nebent tai yra būtina dėmesiui atkreipti. Priešingu atveju aklieji naudotojai ar skaitytojai, naudojančys Vikipediją per įtaisą be spalvoto ekrano, negaus jokios informacijos.

Daugelis Vikipedijos skaitytojų gali būti iš dalies arba visiškai daltonikai. Įsitinkinkite, kad

spalvų kombinacija naudojama Vikipedijoje (info dėžutės, navigacinės dėžutės, grafos ir pan.) turi adekvačius kontrastus. Naudokite spalvų schemas generatorius bei įrankius, stimuliuojančius daltonikų regėjimą, kad patikrintumėte rezultatą peržiūrėkite (colorfilter.wickline.org ar vischeck.com).

Tinklapius patinkrinkite su internetine programa AccessColor, kuri analizuoja HTML tinklapio šaltinį ar susietus puslapius su Cascading Style Sheets, tada jie suskaičiuoja spalvų kontrastą ir ryškumą tekste pagal WCAG 1.0. Tinkamos spalvos kontrastas regėjimo negalią turintiems žmonėms, įskaitant daltonizmo, gali būti bandomas su Colour Contrast Analyser, kuris naudoja W3C algoritmus.

Lentelės

Skaitytojas ar kitas tinklapio naršyklės įrankis naudoja specifines žymeles, padedančias vartotojams ieškoti duomenų.

Antraštė (| +)

Antraštė yra lentelės pavadinimas, apibūdinantis jos prigimtį

Santrauka (santrauka="...")

Santrauka gali teikti ilgesnį lentelės turinio, struktūros apibūdinimą nematantiems naršytojams.

Eilutės ir stulpelio pavadinimai (!)

Panašiai kaip ir antraštės, jie leidžia pristatyti informaciją lankytojams logiška tvarka. Jie gali pirmiausiai pateikti pavadinimus, tada susieti duomenis.

Balso pranešiklis garsiai gali skelbti duomenis lentelėje tokia tvarka:

Antraštė: [antraštės tekstas]

Santrauka: [santraukos tekstas]

[stulpelio pavadinimas 1]: [eilutės pavadinimas 1], [stulpelio pavadinimas 2]: [celė 1,2],

[stulpelio pavadinimas 3]: [celė 1,3]

[stulpelio pavadinimas 1]: [eilutės pavadinimas 2], [stulpelio pavadinimas 2]: [celė 2,2],

[stulpelio pavadinimas 3]: [celė 2,3]

Maketo lentelės

Kai kurios naršyklės, serijos ir info dėžutės yra sudaromos lentelių pagalba. Venkite lentelių vien dėl maketo. Geriausias pasirinkimas – naudoti HTML'o <div> blokais ir stiliaus atributais, nes jie yra lengvai pritaikomi.

Rinkitės lenteles paprastam turiniui. Ypač, jei lentelės tikslas gauti slankų efektą, tada sulygiuokite =“dešinė“ ir pan. dirbs papildomos naršyklės, nepalaikančios CSS. Tai yra daugiakalbė <div> plius CSS apytikslė reikšmė, žinomas kaip (lizdo) „lentelės turinys“.

Vengiant prieinamumo barjero, naudojant lenteles turiniui, nenaudokite jokių antraščių, eilučių ar stulpelių pavadinimų, taip pat jokių santraukos atributų. Šie struktūriniai lentelės elementai turėtų būti naudojami tik duomenų lentelėse. Taip pat nenaudokite struktūrinių elementų pristatymo tikslais, naudokite stiliaus žiniaraščius.

Vaizdai

Vaizdai gali įtraukti į antraštes, arba naudojami vaizdo sintaksei papildyti kaip antra teksto eilutė. Užrašas turėtų glaustai aprašyti bet kokią informaciją, esančią paveikslėlyje. Jei įmanoma bet kokia schema arba diagrama turėtų turėti tekstinį ekvivalentą arba turi būti gerai apibūdinta, kad vartotojai nematantys paveikslėlio gautų bendrą supratimą.

Detalūs paveiksliukų aprašymai netinkantys straipniui, turi būti talpinami prie paveiksliuko aprašymo lape, su pastaba, kad paveiksliuko aktyvavimas duos daugiau informacijos.

Stilius ir žymėjimas

Venkite CSS stiliaus = atributai, kur egzistuoja bendra ir panaši klasė, pvz. klasė="wikitable".

Venkite CSS, jei žymėjimas turi poveikį naršyklei, pvz. align="right".

Išbandykite CSS efektą su neveikiančiu CSS. Inline CSS nėra palaikoma kelių naršyklių, media ir XHTML versijos.

Nenaudokite žymelių ar inline CSS, kad sužaistumėte su font dydžiais. Jei tikrai būtina naudokite <small> ar <big> palaikoma Lynx tam tikru laipsniu.

Nenaudokite žymelių manipuliuojant gautomis spalvomis, nebent jūs naudojate bg spalvomis= žymėjimas, nustatantis padrindos spalvą. Geriau naudokite paprastą logišką stiliaus žymelę tokią kaip , <code> ar sematiniams skirtumams pateikti.

Inline CSS yra idealiai tinkamas dekoratyviniams tikslams, bet nesumaišykite CSS su leistinu žymėjimu: senos naršyklės priima leistiną žymėjimą, tačiau atmeta CSS.

Derinant loginius stiliaus žymėjimus su CSS spalvomis – gera mintis (žinoma tai priklauso nuo spalvų skirtų naršyklėms, palaikomų CSS).

Nenaudokite fizinių stiliaus žymelių <u>, <i>, or , geriau naudokite Wiki žymėjimus " or "' ar loginio stiliaus žymeles.

Interneto svetainės prieinamumo auditas

Augantis organizacijų, kompanijų ir konsultantų skaičius siūlo tinklapio prieinamumo auditus. Šie auditai, sistemos testavimo tipas, atpažįsta prieinamumo problemas, egzistuojančias tinklapyje ir siūlo patarimus ir rekomendacijas dėl priemonių, kurių reikia imtis ištaisyti klaidoms.

Šie metodai yra naudojami audituojant tinklapio prieinamumą: Automatiniai įrankiai leidžia nustatyti esamas problemas. Išbandyti technines peržiūras, atpažįstančias tinklo dizaino technologijas ir prieinamumą, gali peržiūrėti atstovaujančių puslapių rinkinius ir pateikti detalią grįžtamąją informaciją, patarimus paremtus tyrimais.

Vartojimo testavimas (paprastai jį atlieka techniniai ekspertai), dalyvauja nustatant užduotis paprastiems vartotojams, jie taip pat peržiūri problemas, su kuriomis susiduria vartotojai, jie bando jas išspręsti.

Kiekvienas šių metodų turi savo stipriųjų ir silpnųjų pusių: Automatizuotos priemonės gali apdoroti daug puslapių per palyginti trumpą laiką, tačiau gali nustatyti tik prieinamumo problemas, kurios gali patekti į svetainę. Technikos ekspertų peržiūra leis nustatyti daugelį egzistuojančių problemų, bet tai trunka ilgą laiką, daugelis tinklapių užima daug vietos, todėl vienas žmogus patikrinti viso puslapio negali.

Patikrinimas derina vartojimo elementus su prieinamumu, tai yra naudinga nustatant problemas, kurias reikės pašalinti, bet turi būti sąmominingai naudojama, siekiant išvengti vieno vartotojo pageidavimo. Idealiausia, kai derinami keli prieigos patikrinimo metodai.

Standartai ir patarimai

Pagrindinis W3C'o puslapis su Web Accessibility Initiative (WAI) <http://www.w3.org/WAI/>

WCAG Overview http://www.microsoft.com/expression/products/EncoderStandard_Overview.aspx The W3C's WAI Tinklapio turinio prieinamumo vadovas 1.0, <http://www.w3.org/TR/1999/WAI-WEBCONTENT-19990505/>

Vartotojų šaltiniai

Amerikos aklyjų fondas – tinklapio prieiga: <http://www.afb.org/Section.asp?SectionID=57&TopicID=167>

Karališkasis nacionalinis aklyjų institutas: technologija: http://www.rnib.org.uk/xpedio/groups/public/documents/code/public_rnib001974.hcsp

ano tinklapis iš BBC: <http://www.bbc.co.uk/accessibility/>

Šaltiniai dizaineriams

Prieiga 101 – JK tinklapio prieiga DUK:

<http://www.accessibility101.org.uk/web-accessibility-facts.htm>

Prieigos patarimai iš Nacionalinės aklyjų bibliotekos (NLB):

http://www.nlb-online.org/mod.php?mod=userpage&menu=61&page_id=371#content

Prieiga prie tinklo dizaino nuorodos – didelės internetinės nuorodos, skirtos tinklo kūrimui ir vystymui

<http://www.d.umn.edu/itss/support/Training/Online/webdesign/accessibility.html>

Nacionalinė neįgalumo vadovybė (Airija) - ICT prieiga

<http://www.nda.ie/cntmgmtnew.nsf/0/34774EDB9EDC2A1E80256F8600431030?OpenDocument>

RNIB tinklo prieigos centras

http://www.rnib.org.uk/xpedio/groups/public/documents/code/public_rnib008789.hcsp

Kodėl W3C atitinka? Galiojančių Web kodų svarba pagal Mihaela Lica

<http://www.pamil-visions.com/W3C-compliance.php>

Vieningosios žiniatinklio vertinimo metodika

<http://www.wabcluster.org/uwem1/>

Tik paklausk: integruojantis prieinamumas per dizainą. Shawn Lawton Henry

<http://www.uiaccess.com/accessucd/overview.html>

Dalis 508 mokymo kursai (nemokami!)

<http://www.section508.gov/index.cfm?FuseAction=Content&ID=5>

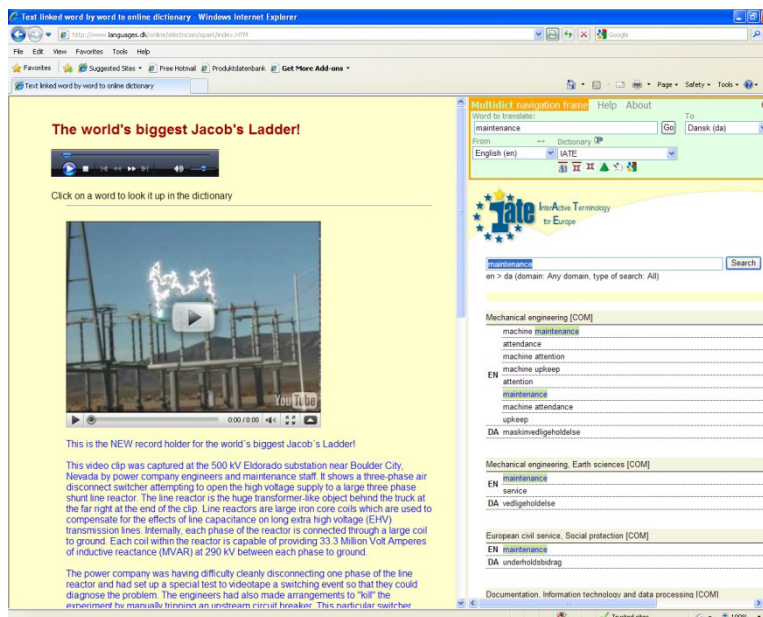
Tinklo prieinamumo tikrinimai

W3C bazėje nurodomis tinklo prieinamumo vertinimo įrankiai – pradėta 2006-aisiais ir reguliariai atnaujinami : <http://www.w3.org/WAI/ER/tools/Overview.html>

Kaip paruošti savo pratimus kompiuteriais

TextBlender'is

Lengviausias būdas paruošti tinklapį su video, grafikos ir tekstiniais įrašais, kur visi žodžiai yra prijungti prie internetinio žodyno, tai naudoti TextBlender'iu, kuris buvo parengtas POOLS-T projekto metu (2008-2010 metais). TextBlender'į galima parsisiųsti iš www.languages.dk/tools. Ši programinė įranga yra nemokama, tinklapyje galima žiūrėti žingsnis po žingsnio instruktažą, kaip paruošti šį tinklapį, kaip juo internetu naudotis. Dropbox'ą parsisiųskite iš www.dropbox.com, kuris jums suteiks 2 GB laisvos vietos, pakankamai, kad galėtumėte saugoti šimtus kompiuterinių užduočių, parengtų su TextBlender'iu.

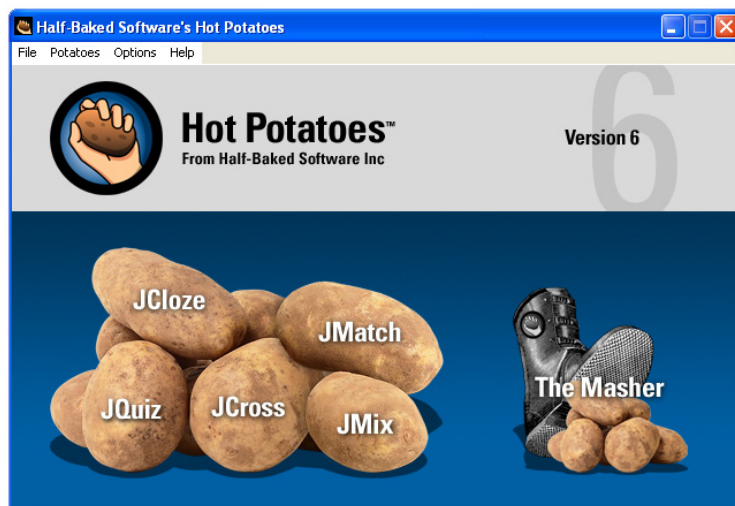

Tipiškas TextBlender'io langas. Tinklapis yra kairėje, žodynas dešinėje

TextBlender'is gali numatyti tolimesnius pratimus, pvz. paruoštus su nemokama progamine įranga Hot Potatoes. Jei mokate naudotis Word'o procesoriumi ir žinote, kaip išsaugoti savo darbus skitingose vietose jūsų kietajame diske ar dar geriau – internete (pvz. Dropbox'e), tada jūs turite visus reikalingus pagrindus sukurti pratimus kompiuteriais. Žingsnis po žingsnio video, kaip galite padaryti pratimus su Hot Potatoes, galite žiūrėti www.languages.dk/tools

Yra daug patikrintų sistemų, siūlančių lengvus būdus, kaip kurti pratimus, tačiau daugelį sudėtinga išmokyti naudotis (nepaisant to, jog jie tai žada ant viršelio!). Daugelis šių sistemų yra brangios, taip pat prašo įsigyti licenciją, pasibaigus jos terminui. Tačiau nesijaudinkite, yra nemokamų programų, kuriomis yra lengva naudotis. Mes rekomenduojame išbandyti nemokamą3 programą, pavadinimu Hot Potatoes, kurią sukūrė "Half Baked Software". Jūs galite ją parsisiųsti iš Hot Potatoes tinklapio: <http://hotpot.uvic.ca/>

Hot Potatoes tinklapis siūlo įvairių tipų pratimus. Pagrindiniame puslapyje jūs paspausdžiate ant tipo, kurio pageidaujate:

Geriausias būdas išmokti naudotis Hot Potatoes – tai peržiūrėti internetinį vadovą, kuriame rasite programos aprašymą, konkrečius pavyzdžius, kaip paruošti skirtingo tipo pratimus su šia programa.

Hot Potatoes gali būti pritaikoma/išverčiama į bet kurią kalbą, taigi visos instrukcijos ir grįžtamasis ryšys yra pateikiamas reikiama kalba.

Jei norite išbandyti medžiagą, kurią yra paruošę kiti mokytojai, aplankykite tinklapį adresu:

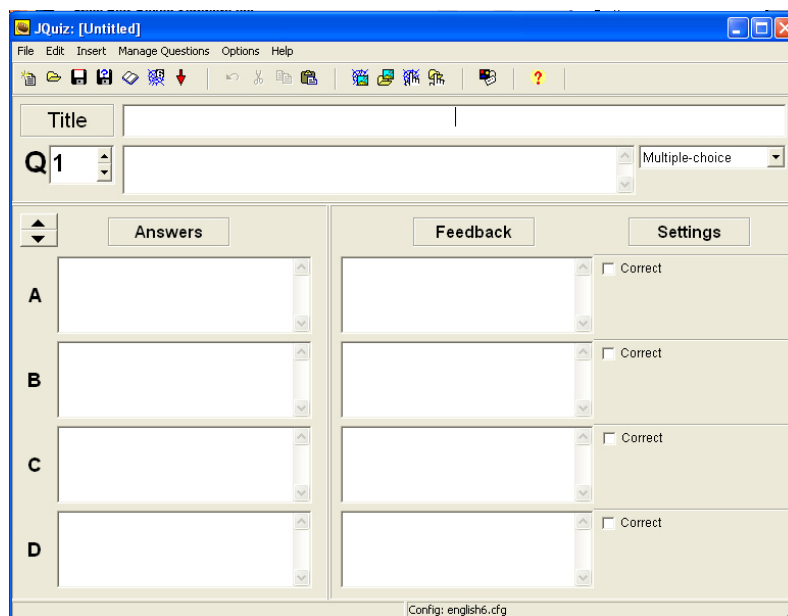
<http://web.uvic.ca/hrd/hotpot/sites6.php>, kur jūs galėsite dirbti su skirtingomis kalbomis: arabų, anglų, suomių, prancūzų, gėlų, lotynų, Indonezijos, italų, Džersio, vokiečių, maori, portugalų, ispanų ir švedų.

Šių šaltinių pavyzdį galima rasti "Video on Demand Resources" iš Ashcombe mokyklos, JK : http://www.ashcombe.surrey.sch.uk/Curriculum/modlang/spanish/index_sp_video.htm Šis puslapis yra pasiūlytas 2006 metais nemokamai, su 35 prancūziškais video, 16 ispaniškais, 8 itališkais. Kiekviename video rasite paruoštus pratimus su Hot Potatoes. Video įrašuose gvildenamos tokios temos: Aš, šeima ir draugai, laisvalaikis/pramogos, kišenpinigiai, gyvenamoji vieta, mano namai ir namas, namai ir kasdieninis gyvenimas, kasdieniniai darbai, švietimas, mokykliniai dalykai, kelionės ir transportas, atostogos ir turizmas, maistas ir gėrimai, apsipirkimas ir paslaugos, sveika gyvensena, sveikas gyvenimo stilius, darbas, karjera ir ateities planai.

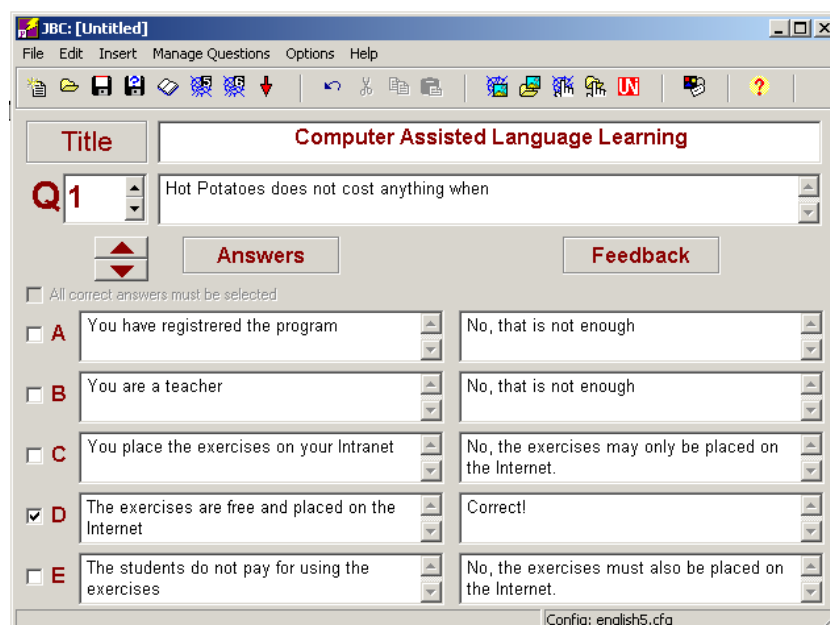
Apačioje jūs rasite labai paprastą užduočių rengimo apžvalgą, kuriant jas su Hot Potatoes.

Daug pasirinkimų turintis kvizas

JBC yra skirtas kurti daug pasirinkimų turintį kvizą. Kvize jūs galite sudaryti tiek klausimų, kiek jums norisi, kiekvienas turi turėti po penkis pasirenkamuosius atsakymus

Jūs paprasčiausiai įrašote pasirinkimų numerį, kiekvienam pasirinkimui jūs turite pateikti atsakymus, nutarti, kuris bus teisingas, jei yra daugiau teisingų atsakymų, mokinys turi galimybę pasitikrinti.

Pratimas rodantis rezultatus yra:

The screenshot shows a web interface for 'Computer Assisted Language Learning' with a 'Multiple-choice exercise'. It instructs the user to 'Choose the correct answer for each question.' The exercise is titled '1. Hot Potatoes does not cost anything when' and lists five options: A (You have registered the program), B (You are a teacher), C (You place the exercises on your Intranet), D (The exercises are free and placed on the Internet), and E (The students do not pay for using the exercises). Navigation buttons '< 1/1 >' are visible.

Kvizo programa

JQuiz yra kvizų programa, kuri leidžia klausti klausimų ir pateikti atsakymus. Ji yra labiau reikalaujanti, nes jūs turite numatyti visus galimus teisingus atsakymus, kuriuos mokiniai gali pateikti, kitu atveju, jų teisingas atsakymas bus laikomas neteisingu!

The screenshot shows the JQuiz software window titled 'JQuiz: [Untitled]'. It has a menu bar (File, Edit, Insert, Manage Questions, Options, Help) and a toolbar. The main area includes a 'Title' field, a question list with 'Q 1' selected, a 'Correct Answers' section with four empty input fields numbered 1 to 4, and a 'Config: english5.cfg' status bar.

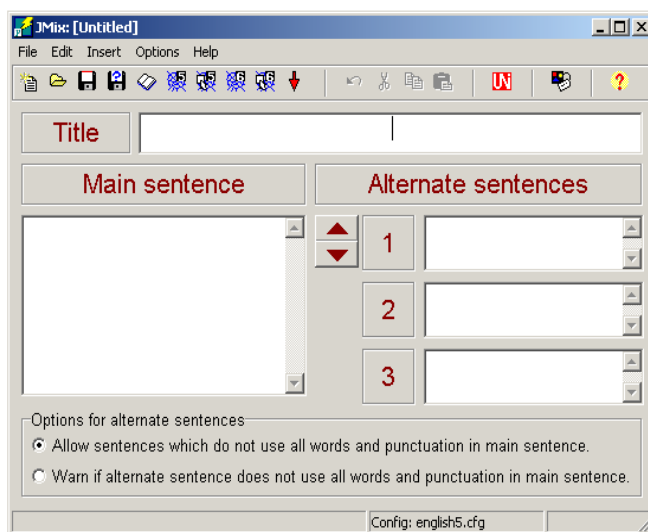
Parinkite pratimui pavadinimą ir užduokite klausimą, tada paprasčiausiai įrašykite 4 įmanomus teisingus atsakymus. Bendrieji rezultatai atrodo taip:

The screenshot shows a web interface for 'Computer Assisted Language Learning' with a 'Short-answer quiz'. It instructs the user to 'Type your answer, then press "Check". If you need help, you can click on the "Hint" button to get a free letter.' The quiz is titled '1. What is the usual abbreviation of Computer Assisted Language Learning?' and features a text input field. Navigation buttons '< 1/1 >' and 'Check'/'Hint' buttons are visible.

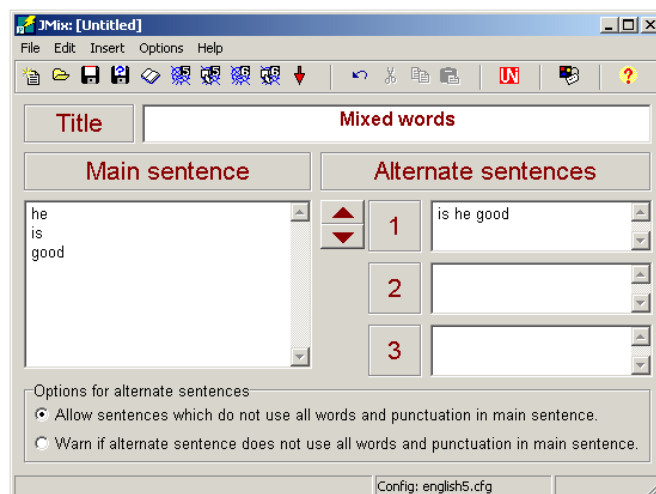
Mokinys gali paprašyti parodyti užuominą, tada parodys sekančią teisingą raidę.

Išmėtytų sakinių programa

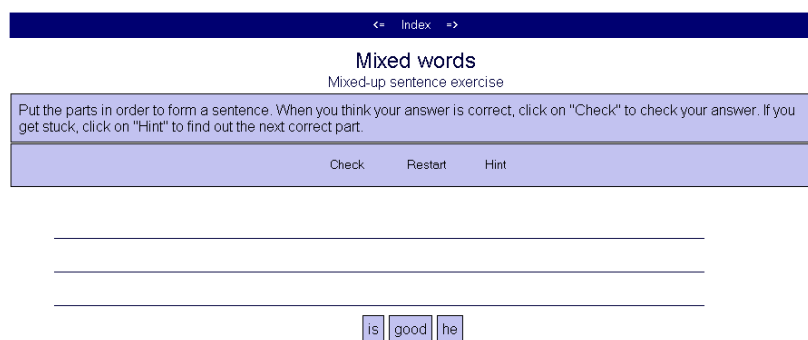
JMix yra skirta išmėtytų sakinių pratimui, kuris yra naudingas pradedantiems mokytis kalbos. Mokiniamis pristatomi žodžiai, kuriuos reikės sudėlioti atitinkama tvarka.

Paruošti pratimui, jums reikia įrašyti sakinį į "Main sentence" langą, "Main sentence" lange, turite paspausti "enter" po kiekvienu žodžiu. Jūs taip pat galite sukurti alternatyvų sakinį, pvz. žodžiai "he is good", turi būti priimami ir "is he good".

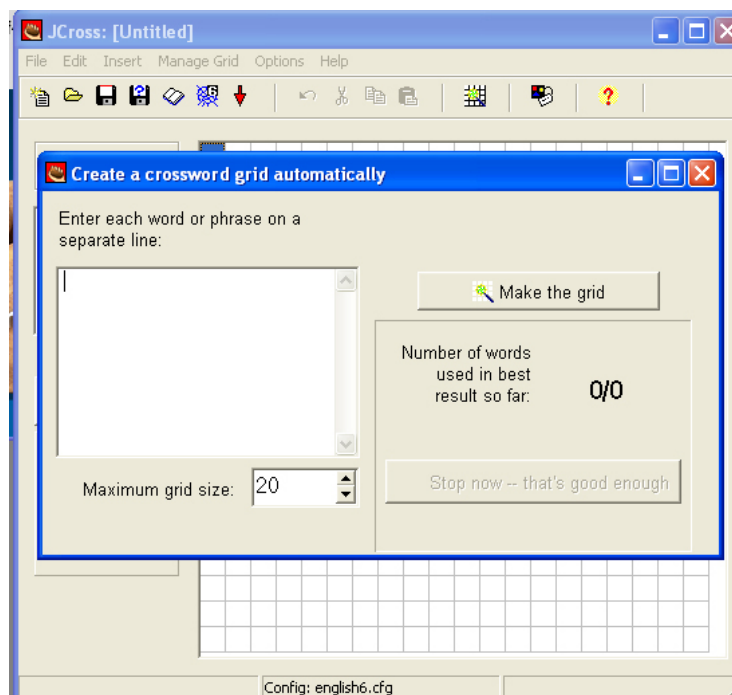
Pratimas atspindintis rezultatus atrodys taip:

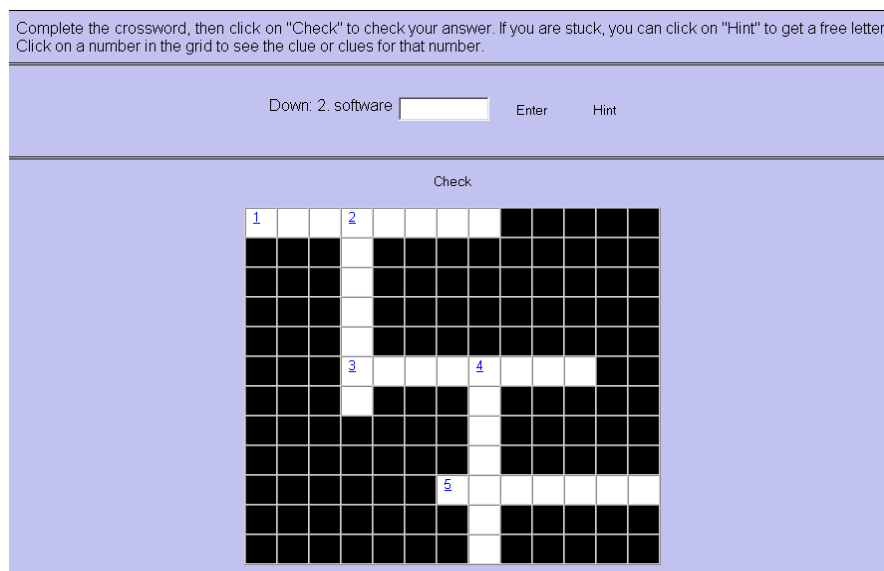
Vartotojas sudėlioja žodžius į vietas reikiama seka.

Kryžiažodžio pratimas

JCross yra skirtas sudaryti kryžiažodžiams, tai yra labai tinkamos užduotys pradedantiesiems. Juos lengva parengti su Hot Potatoes. Jūs paprasčiausiai parašote žodžius ir leidžiate programai juos sudėlioti.

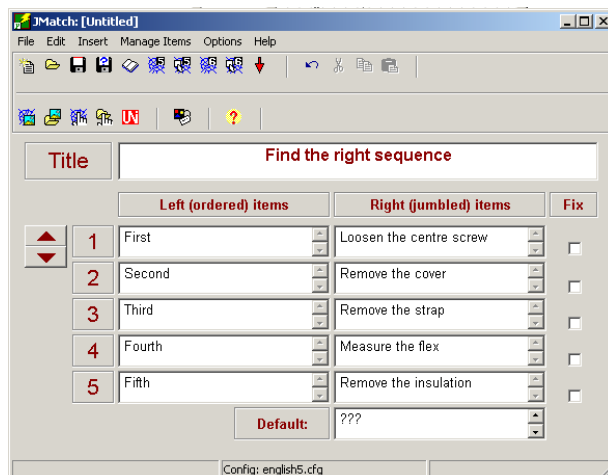

Po dviejų minučių jūsų darbo rezultatai atrodo štai taip:

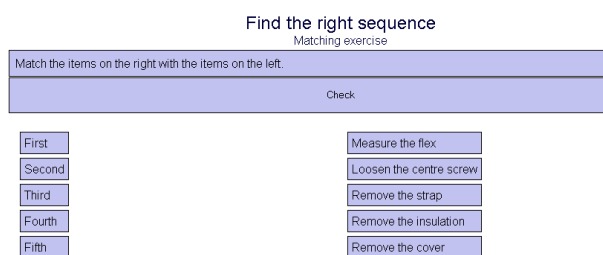

Po dviejų minučių jūsų darbo rezultatai atrodo štai taip:

JMatch yra atitikties tipo pratimas, kuris yra labai tinkamas visų lygių mokiniams. Jūs galite parinkti 5 objektus su atitinkančiais apibūdinimais. Daiktai gali būti aprašyti žodžiais arba pateikti paveikslukais, tokiu būdu jūs lengvai sukuriate paveiksluku paremtą žodyno mokymąsi. Tai yra pavyzdys, kaip yra pateikiamos 5 instrukcijos, kaip sujungti elektros kištuką

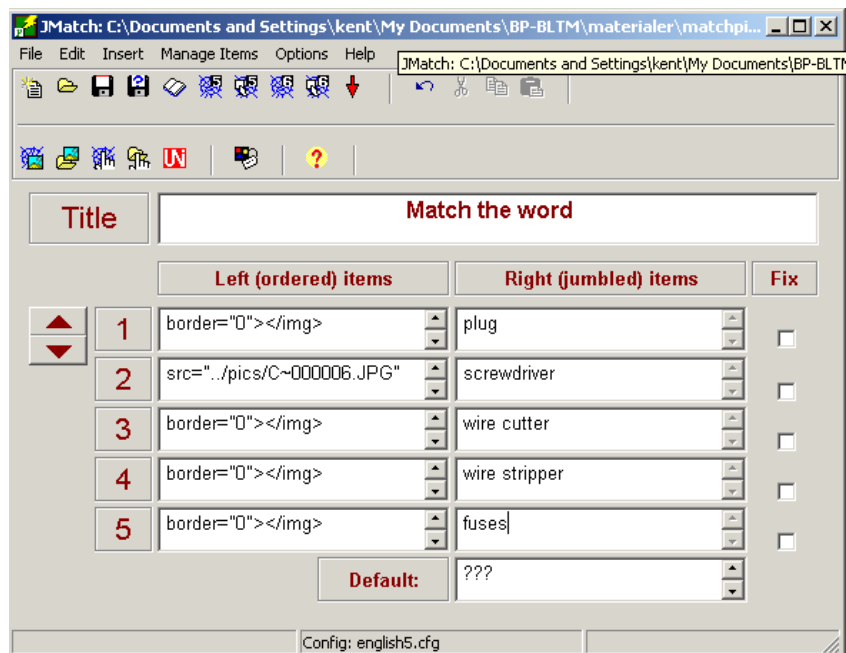

Mokiniam pristatoma 5 dalykai, kuriuos reikės atlikti reikiama tvarka:

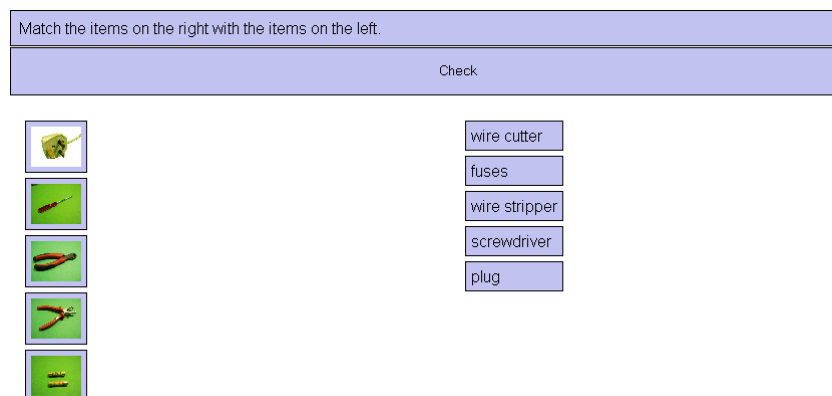

Įtraukti paveikslukus yra kur kas sunkiau. Pirmiausiai jūs turite pasirengti nuotrauką tame pačiame aplanke, kaip ir pratimas, tada jūs turite juos įterpti vietoj teksto, kad taip padarytumėte, jūs turite meniu juostoje pasirinkti "Insert", tada "Picture from your local file". Pasirenkate paveiksluką, tada parinkite paveiksluko dydį, jis turi būti vienodas visiems paveikslukams, pvz. plotis 50 pikseliu (dažniausiai tinka labiausiai 100 ar 50 pix):

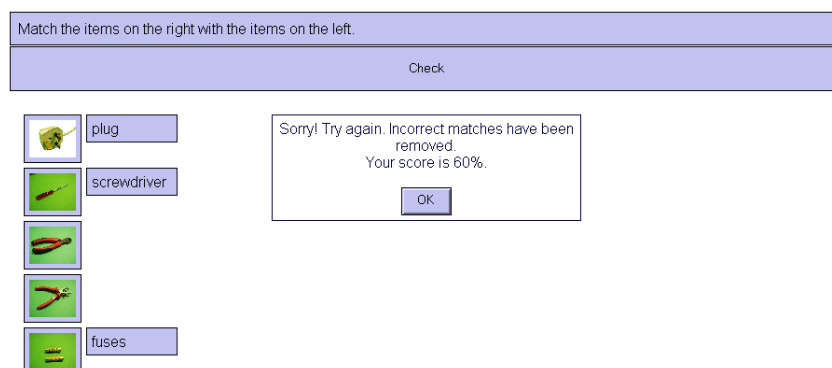
Programa automatiškai sukuria reikalingus html kodus ir įtraukia juos į užduočių dėžutę:

Pratimas pateikiantis rezultatus atrodo štai taip:

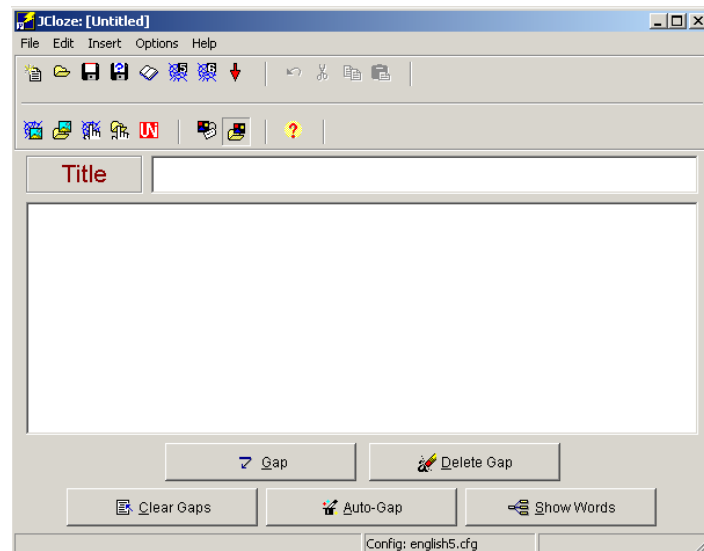

Mokiniai turi nutempti testą į reikalingą vietą prie paveiksluko. Štai čia yra paveikslukas, kur mokinys užduotį atliko neteisingai:

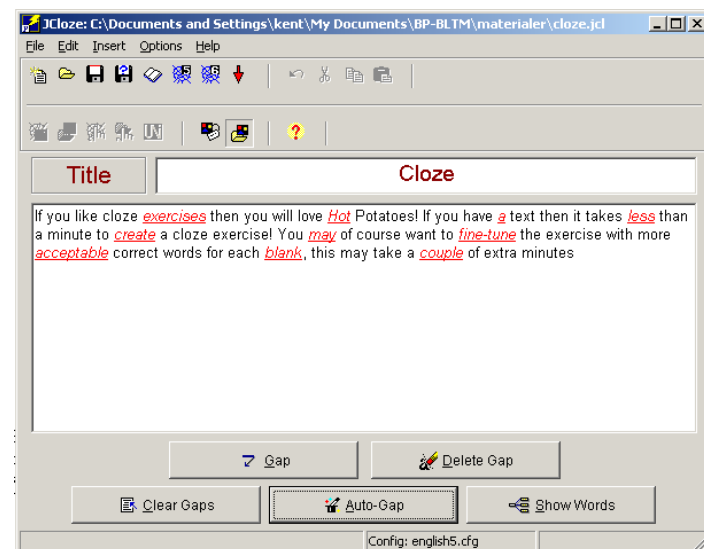

Užpildyti tuščias vietas arba Cloze pratimas

JCloze yra Cloze pratimas: jeigu jums patinka cloze pratimai, tada jums patiks Hot Potatoes! Jeigu jūs turite tinkamą tekstą, jūs užtruksite tik minutę, kuriant cloze paratimą. Jūs galbūt norėsite patobulinti savo pratimą, įrašant daugiau priimtinių žodžių, tai užims truputį daugiau laiko...

Pirmiausiai jūs įrašote pratimo pavadinimą, tada nukopijuojuote teksto dalį, tada paspausite "Clear Gaps", reikia tai atlikti, kai norite panaikinti paslėptą informaciją, kurią sukūrė Word procesorius. Dabar jums reikia tik paspausti "Auto-Gap" ir pasirinkti, pvz, panaikinti kas penkioliktą žodį.

APo 30 sekundžių darbo mokytojas gali džiaugtis ilgu mokinių darbu

Fill in all the gaps, then press "Check" to check your answers. Use the "Hint" button to get a free letter if an answer is giving you trouble. You can also click on the "[?]" button to get a clue. Note that you will lose points if you ask for hints or clues!

Check Hint

If you like cloze [] then you will love [] Potatoes! If you have [] text then it takes [] than a minute to [] a cloze exercise! You [] of course want to [] the exercise with more [] correct words for each [], this may take a [] of extra minutes

Check Hint

Kaip paruošti pratimus popieriuje

Yra keletas būdų mokytoji ruošiančiam užduotis popieriuje, pvz. daugelis internetinių užduočių yra paruoštų su Hot Potatoes, jas leidžiama atsispausdinti (pvz. kryžiažodžius).

Daug pratimų galima rasti <http://www.thelanguagemenu.com> Keletą įrankių galima naudotis nemokamai, būna nemokamų naudojimosi savaičių, jei norėtumėte kai kurias užduotis išbandyti.

Tinklo projektų pavyzdžiai

Įeikite į projekto tinklapį ir parsisiųskite/peržiūrėkite pratimų tipus: <http://eng.teachers.thelanguagemenu.com/>

Stalo žaidimų generatorius

Pasirinkite iš 3 dydžių, pridėkite paveikslukus iš paveikslukų galerijos ar parašykite savo tekstą, klausimus ar gramatikos pratimus, leiskite savo mokiniams dirbti su gramatika ar žodynu žaidžiant žaidimus. Jūs taip pat galite parengti savo užverčiamų kortelių klausimus kaip stalo žaidimą su generatoriumi, laminuokite ir naudokite.

Bingo žaidimas siūlo 3 galimybes, pasigaminkite savo bingo korteles su paveikslukais, paveikslukus sumaišykite su žodžiais ar naudokite tik žodžius, pasirinkite savo bingo lentos dydį pagal poreikius. Pasirinkite ar leiskite, kad jums parinktų programa. Jūs kurkite, generuokite pdf-failą ir atspauskinkite. Su "refresh" mygtuku galite pasirinkti paveiksluką per kelias sekundes.

Kryžiažodžių gamintojas

Sukurkite 2 tipų kryžiažodžius nenaudojant laiko. Kryžiažodžių dėlionės yra lengvas būdas mokytis žodžių. Naudokite žodyną iš paveikslukų galerijos, kuriant dviakalbius kryžiažodžius skirtingoms kategorijoms.

Žodžių paieška

Tik įrašykite žodžius, kuriuos norėtumėte paslėpti, su ar be užuominomis. Įrankis, kuriantis padalomąją medžiagą su atsakymais, kuriamas greitai ir iš karto galima atsispausdinti. Naudokite jį su multikalbų paveikslukų galerija

Įrašyti trūkstamas vietas

Sukurti savo padalomąją medžiagą. Skubiai? Panaudokite savo duomenų bazę su šimtais sakinių, iš kurių jūs rinksitės.

Pasigaminkite savo užverčiamas korteles

Jums reikia tik įrašyti sakinį ant užverčiamos kortelės, jį sugeneruoti pdf-failu ir atspausdinti. Ilgesniam naudojimui, korteles įlaminuokite. Panaudokite šį būdą rengiant diskusijos temas klasėje, dvikalbes žodžių treniruotes ar informacines korteles. Jūs taip pat pasirenkate paveiksluką iš galerijos ir pridėsite tekstą šalia paveiksluko ir atspausdinate.

Pažymėk paveikslukus

Suveikia su paveikslukais, su ar be užuominomis, ir/ar atsakymais. Puikiai tinkamas dviems kalboms. Pasirinkite savo gimtąją kalbą ir leiskite mokiniams parašyti žodžius užienio kalba.

Dėlioimo pratimų generatorius

Panaudokite generatorių, kuriant padalomąją medžiagą su paveiksliais, įdėkite savo tekstą ar tik žodžius, kad mokiniai sudėtų teisingai paveikslukus su tekstu.

Daugialypis pasirinkimas

Paruoškite savo daugialypio pasirinkimo padalomąją medžiagą, naudodamiesi generatorių. Užrašykite savo klausimą, pateikite keletą alternatyvų ir sukurkite pdf dokumentą. Tai užims tik minutę. Naudokite žodžių treniruotėms, dvikalbiams pratimams, paaiškinimams, matematikai, klausimų – atsakymų lapams ir pan.

Trūkstami žodžiai

Pridėkite tekstą trūkstamų žodžių generatoriuje, pasirinkite žodžių intervalą, kurių truks, nuspręskite, koks bus dydis ir atpauskinkite, šis pdf dokumentas bus paruoštas darbui. Dabar jūs turite tekstą su trūkstamais žodžiais, šalia nedidelį žodžių banką, mokiniai turi parinkti žodžius, juos įrašyti į tekstą.

Suskaldyti žodžiai

Suskaldykite žodžius į dvi dalis, leiskite mokiniams juos sudėti, su ar be užuominomis. Pui-kiai tinka mokantis priesagų ar priešdėlių, dirbant su žodžiais. Parašykite žodį suskaldę į dvi dalis, pridėkite užuominą, atspausdinkite. Lengva paruošti.

Rėmai

Pasirinkite šį įrankį, kai norite, kad mokiniai užpildytų žodžius rėmuose, paveikslėliuose ar žodžius parinktus iš paveikslukų galerijos, parašytų juos patys. Jūs taip pat galite dvikalbi-ams mokiniams duotis žodžius išversti su "užuomina". Pasirinkite tarp normalios aplinkos arba juodos. Jūs galite atspausdinti atsakymus.

Sumaišyti sakiniai

Parašykite sakinį ir atspausdinkite pdf dokumentą. Generatorius išmaišo sakinius, taip jūs turite paruoštą naudojimui lapą mokiniams, kad jie praktikuotųsi žodžių tvarkos taisyklę. Lengva, kaip vienas, du, trys.

Žodžių spirale

Žodžių spirale veikia tokiu pačiu būdu kaip ir kryžiažodžiai, bet generatorius sudeda žodžius spirale. Jūs taip pat galite sudėti žodžius spirale, kai pirmoji ir paskutinioji raidė persipynusios. Naudotina su dvikalbiais.

Linijomis

Įrankis skirtas ruošti rašto pratimus mokiniams. Panaudokite savo žodžius, parinkite žodžius ar paveikslėlius iš galerijos, paprašykite mokinių paaiškinti, kam yra reikalingi šie daiktai arba kaip jais naudotis, parašyti sakinį su žodžiu, pridėti sinonimus. Greitas ir lengvas visiems ly-giams.

Išbandykite šiuos šaltinius: <http://www.thelanguagemenu.com> ar <http://eng.teachers.thelanguagemenu.com/>

Kalbos mokymasis kompiuterių pagalba ir orientuotas mokymasis į užduotį

Kam rinktis mokymąsi orientuotą į užduotį?

TBL (angl. Task Based Learning – mokymasis orientuotas į užduotį) metodika įgijo daugybę prisiekusių pasekėjų per pastaruosius dešimtmečius. Ši metodika gali būti apibūdinama kaip visiškai virsmas kalbos mokymo paradigmoje, nuo biheavioristinės PPP paradigmos (angl. Present, Practice, Produce- pristatymas, praktika, produkavimas) iki į mokinį centruoto požiūrio – TBL paradigmos. PPP metodas turi tikslą – pristatyti atitinkamos formos struktūrą, tada duodama mokiniui praktikuoti tą struktūrą, galiausiai kurti savo sakinius su ta forma. Tokiu atveju kalbos mokymas pirmiausiai tampa uždaru ir labai nuobodžiu procesu, mokytojas yra tik nuolatinis kontroliuojantis asmuo, ką mokinys veikia, daro ir sako. Čia mokytojas dirba tik klausiant mokinio atsakymų, juos taisant, jei mokinys vartoja ne tą formą, kurią išmoko. Pvz., jei atsakymas neatitinka išmoktos formos, kurią mokytojas pristatė, atsakymas bus neteisingas, nepaisant fakto, kad atsakymas yra visiškai teisingas angliškas sakiny, tik nevartojamas teisingas žodis ar forma.

Dabar jūs galite klausti savęs, kam reikia žinoti apie PPP metodiką. Lyginant du metodus, jūs galite išskirti TBL privalumus. Svarbiausia tai yra tikėjimo klausimas, jei jūs tikite TBL, jūs tikite, kad šis būdas – tai natūralus ir nekontroliuojamas kalbos mokymosi procesas. Peter Skehan, MPhil/PhD, dėstantis Thames Valley universitete, Londone sako:

Mokymas negali nustatyti būdo, kaip mokinys vystys savo kalbą. Procesai, kuriuos besimokantysis taikys, yra natūralūs. Mokytojas ir mokinys negali paprasčiausiai “pasirinkti”, ką mokytis. Dažniausiai mokymo programos yra “kuriamos” mokiniui.³

Daug knygų ir straipsnių yra parašytų apie TBL ir PPP metodus. Štai ką sako Michael Lewis, keleto knygų autorius apie PPP metodą:

Paradigma grįsta arba nuotoliniu būdu primenanti PPP iš esmės yra nepatenkinama, jei ji neatsipindi kalbos pobūdžio ar kalbos prigimties.

PPP paradigmos faktas yra ir visada buvo – nesąmonė.⁴

Egzistuoja ir daugiau argumentų iš skirtingų mokslininkų ir kalbos mokytojų, kurie yra prieš PPP metodo taikymą. Keletą ryškių argumentų pateikia Peter Skehan, jis sako:

PPP metodas leidžia mokytojui diriguoti klasės elgesį, t.y. vykdyti nurodymus ir taikyti tokius būdus, kuriais tiksliai parodoma, kas yra atsakingas.

³ Jane and Dave Willis, eds., Challenge and Change in Language Teaching (Hong Kong: Macmillan Publishers Limited, 1998), p. 19

⁴ Jane and Dave Willis, eds., Challenge and Change in Language Teaching (Hong Kong: Macmillan Publishers Limited, 1998), p. 17

Tikėjimas, kad mokiniai išmoks to, ko jie yra mokomi, pagal šią tvarką⁵

PPP padėjo įgyvendinti patogią poziciją mokytojams ir besimokantiems būsimiems mokytojams.³

TDar viena priežastis žinoti apie PPP metodą, tai, kad šis metodas buvo labiausiai pasaulyje naudojamas kalbos mokymo metodas per pastaruosius penkiolika metų; jis vis dar naudojamas daugelio kalbų mokytojų ir vadovėlių autorių.

Peržvelkime TBL ginančius argumentus. Pats metodo pavadinimas nurodo, kad metodika yra pagrįsta skirtingų užduočių pasirinkimu, kad jos būtų spontaniškos ir individualios klasėse, trumpiau tariant, mokymasis veikiant. TBL metodo tikslas, kad kiekvienas mokiny, atliekantis skirtingas užduotis, individualiai pasirinktų savo mokymosi procesą. Svarbiausias mokytojo darbas – tai parinkti tinkamą mokymo medžiagą, užduotis, padėti sukurti palankią mokymuisi atmosferą klasėje.

TBL gali būti sekama pagal paruoštus tvarkaraščius (pvz, savaitės tvarkaraštis).

Laikas	Pirmadienis	Antradienis	Trečiadienis	Ketvirtadienis	Penktadienis
Rytas					
Vidurdienis					
Popietė					
Vakaras					

Įžandos užduotys raštu ar žodžiu gal būti lengvai paruošiamos, pristatant dienos pavadinimus, dienos dalis, ypatingus išsireiškimus ir pan. Šios užduotys duos mokiniams pagrindinius žodžius ir išsireiškimus, kuriuos naudos ir kitose užduotyse. Tokiu būdu, po įžangos užduočių, mokiniams galima duoti kitas užduotis, kur mokiniai užpildys lentelę pagal savo gyvenimą. Ši asmeninė lentelė suformuos žodinės užduoties pagrindą, kai du mokiniai klaus vienas kito apie jų gyvenimą pagal tas lenteles. Pavyzdžiui, “ką tu veiki antradienio popietėmis?” ir pan.

Mokytojui nepatartina įsiterpti į pokalbį tarp dviejų mokinių, nebent jie to paprašo arba to natūraliai reikalauja užduotis. Mokytojas turi klausytis ar stebėti, palaukti, kol atsirastų laiko komentarams ir klaidoms taisyti, kai visi klasėje mokiniai atlieka savo užduotis. Tai yra labai svarbi pamokos dalis. Čia mokytojas turi būti katalizatoriumi kalbos mokymosi procese, turintis tikslą – mokiniams įkvėpti pasitikėjimo ir sąmoningumo, kad kiekvienas mokosi kalbą pagal sugebėjimus, sąmoningumas keliamas ir aiškinimo procesas yra paremtas

⁵ ibid, p. 17

skirtingais stebėjimais, taip pat mokinių klausimais. Žinoma, mokytojas įgyja visiškai naują vaidmenį, kur jis ar ji nebegali planuoti kalbos mokymosi sekos iš anksto. Štai ką sako Michael Lewis apie kalbos mokymąsi ir TBL:

Kalba sėkmingai įsisavinama tik spontanišku ir asmeniniu naudojimo būdu ⁶

Mokytojas padeda mokiniams aiškiai suvokti panašumus ir skirtumus
padeda pataisyti, išsiaiškinti ir pagilinti šį suvokimą ⁷

Mokytojo pradinis vaidmuo – tai tinkamos medžiagos ir užduočių parinkimas, malonios atmosferos klasėje kūrimas ⁸

Labai svarbus sąmoningumo kėlimo procesas, kuris turėtų būti kiekvienos užduoties pabaigoje ar netgi visos užduoties eigoje. Kai mokinys klausia ar pateikia skirtingus pamąstymus, susietus su kalbos darbu, kuriuos kiekvienas mokinys naudoja užduotyje. Mokytojas turi stebėti ir pataisyti kalbos klaidas, atkreipti dėmesį į tai, jog aiškinimo procesas turi būti paremtas stebėjimais, kuriuos pateikia kiti mokiniai.

Dar vienas svarbus mokytojo darbas, jei jis ar ji nori, kad darbas būtų atliktas tinkamai, aiškiai apibūdinti, kaip atlikti užduotį. Jei tai nėra gerai atlikta, nedetalizuota, mokiniai greičiausiai iššvaistys daug energijos, kaip įgyvendinti užduotį, užuot atlikus patį kalbos pratimą. Šis ypatingas atvejis ypač svarbus pradedantiems arba mokiniams, kurie nėra susipažinę su TBL metodu.

Nėra sudėtinga naudotis TBL su pradedančiaisiais, nors reikia turėti galvoje, kad jiems būtina pateikti daugybę kalbos pavyzdžių, skirtinguose matuose, tekstuose, garsuose ir paveikslukuose, kol jie taps suprantami. Labai svarbu, kad užduotys nebūtų per sudėtingos, struktūriškai paprastos. Dar daugiau, užduotys turi orientuotis į dalykus ar temas, kurios jau yra žinomos ir atpažįstamos pradedantiems mokiniams. Jane Willis sudarė prioritetus mokytojas. Šie prioritetai yra:

- Sukurti atpalaiduojančią, be įtampos atmosferą klasėje;
- Suteikti galimybę veikti, kad besimokantieji patirtų džiaugsmą atlikus užduotį;
- Pradėti mokytį nuo to, ką jau jie moką, bet nelaukti iš karto puikių rezultatų;
- Neverskite mokinių iš karto pradėti kalbėti, jei jie to nenori;
- Užtikrinkite mokinių progresą, bendrai keldami mokinių pasitikėjimą. ⁹

Jane Willis parašė knygą, kurioje pasakoja apie jos pačios išbandytą TBL metodą, ji operuoja tokiais terminais kaip “pre-task, task cycle and language focus” (angl. prieš užduotį, užduoties ciklas ir dėmesys kalbai) ¹⁰. TBL skyriuje Jane Willis modelis yra pateiktas su atitinkamomis detalėmis.

Kitame pavyzdyje mes pristatysime mokymosi seką, kur mes stengsimės integruoti TBL mintis su CALL. CALL pratimai funkcionuos kaip įžangos užduotys, kurios turi tikslą mokytį žodžių, vėliau su jais reikės atlikti užduotis raštu ir žodžiu.

⁶ Jane and Dave Willis, eds., Challenge and Change in Language Teaching (Hong Kong: Macmillan Publishers Limited, 1998), p. 13

⁷ ibid p.15

⁸ ibid p. 15

⁹ Jane Willis, A Framework for Task-Based Learning (Malaysia: Longman, 2000), p. 118

¹⁰ ibid, p. 52

Užduotimi paremtas pavyzdys “Jungiame kištuką”

Šioje pamokoje CALL yra naudojama supažindinti mokinius su techniniais žodžiais ir reiškiniiais, mokiniai išmoks taip pat naudotis instrukcijomis. Svarbūs įgūdžiai profesiniame mokyme įtraukia gebėjimus teikti ir laikytis instrukcijų.

Pamokos vaizdo įrašą gali rasti baskų, danų, olandų, anglų, gėlų, vokiečių, rumunų ir ispanų kalbomis.

Pamokos planą galima naudoti įvairių specialybių pamokoms, kadangi daugelį instrukcijų naudoja skirtingi amatai.

Elektronikos pamokos medžiaga yra parengta dviems lygiams – prededantiems ir pažengusiems. Naudojant multimedijos medžiagą, įmanoma ją panaudoti skirtingo lygio mokiniams toje pačioje klasėje.

Medžiagos sąrašas:

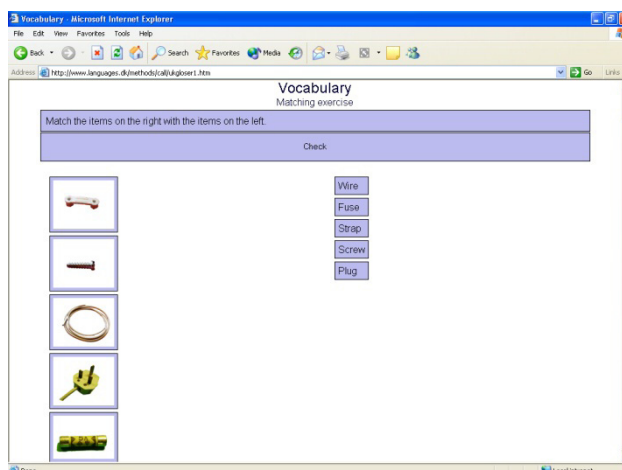
- a. Elektros kištukai, geriausia angliški, nes jie sudėtingesni, tačiau galima naudoti ir kitus kištukus.
- b. Lankstusis laidas
- c. Atsuktuvai
- d. Žnyplės
- e. Laidų nuėmikliai (žnyplės naudotinos tik tada, jei nėra laidų nuėmiklių)

Pamokos planas

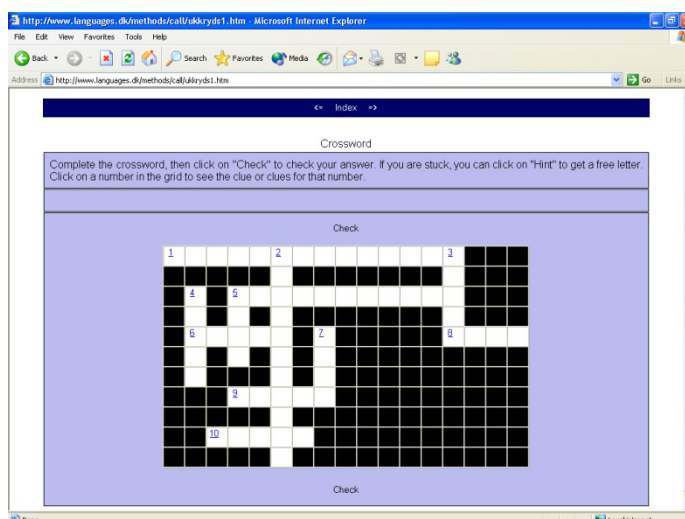
1. Mokiniams pristatoma CALL medžiaga, video ir tekstas, su pratimais: <http://www.languages.dk/online/en/plugin.htm>
2. Mokiniai dirba su multimedijos medžiaga ir pratimais:

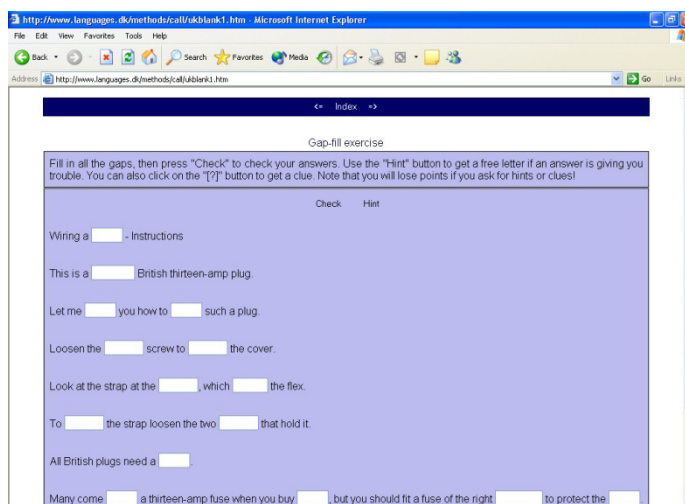
Pažiūrėkite video su pateikiamomis instrukcijomis, kaip sujungti britišką kištuką. Perskaitykite tekstą, kol klausotės video, tada spauskite "kitas", kai užbaigsite

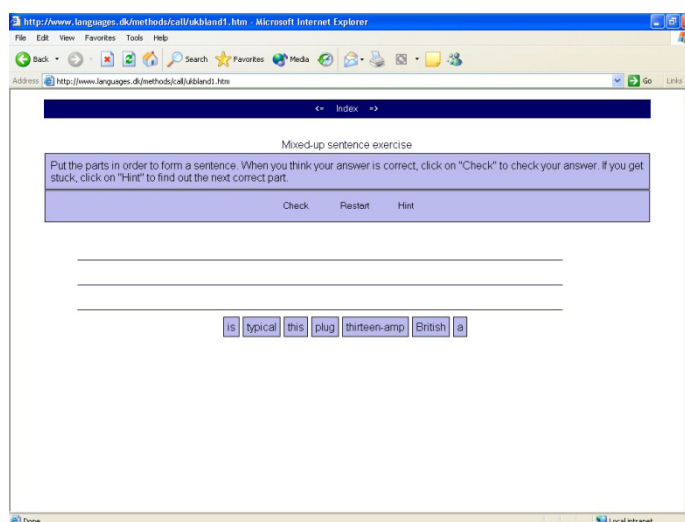
Pridėkite žodžius prie įrankių nuotraukų, išmokste techninių žodžių.

Atlikite kryžiažodį, kuriame taip pat rasite techninius žodžius

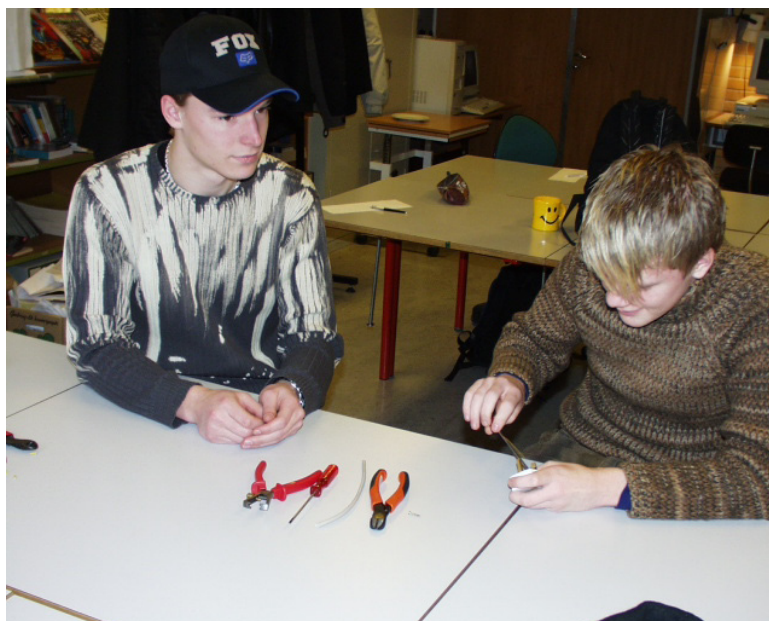
Atlikite “įrašykite trūkstančių žodžių” pratimą ir vaizdo įrašo teksto

Atlikite “išmėtytų žodžių” pratimą, kad įsisavintumėte instrukcijas

3. Kai mokiniai baigia darbą su kompiuteriu, atminti, kad tai ne pabaiga, jie gauna tekstines užduotis su instrukcijomis. Tekstą galima parsisiųsti iš: www.languages.dk/methods/materials.html

4. Mokiniai dirba poromis; mokinys A teikia instrukcijas mokiniui B, jis jungia britišką kištuką, mokinys B gali padėti mokiniui A kalbant, bet mokinys A negali nieko daryti tol, kol jam nėra liepiama. Tekstas gali būti papildoma pagalba, bet mokiniai turi to vengti.

5. Mokiniai pasikeičia vaidmenimis ir pakartoja užduotį.